

Isakė Pašalinti iš Vokietijos Bažnyčių Jehovą

VIETOJ JEHOVAH LIEPIA VARTOTI ŽODĮ GOTT

Paliepta likviduoti ir žydų pranašus

BERLYNAS, Vokietija, lapkričio 20. — Evangelikų bažnyčios vyriausios tarybos prezidentas, Friedrich Werner, išleido įsakymą panaikinti protestantų bažnyčiose Vokietijoje žodį "Jehovah". Tas žodis, patalimas iš žydų kalbos, reiškia Dievą. Vietoj "Jehovah" Werner liepia vartoti vokišką žodį "Gott".

Be to, įsakymu išimti žydų pranašų vardus — visų pranašų, kurie yra minimi Senajame Testamente.

Manoma, kad Wernerio įsakymo paklausys protestantų kurtų Tūringijoje, kuri yra vokiečių krikščionių (nacių kontroliuojamų) bažnyčių centras. Tačiau nūžuriama, kad dauguma iš 10,000 Vokietijos pastorių įsakymo nepriims.

Wernerio įsakymas paskelbtas ryšium su varomų Vokietijoje vajumi, kurs yra talkomas bet kokiam žydų įtakos ženklui i Vokietijos gyvenimą išnaikinti.

Biblijos studijuotojai Wernerio įsakyme mato ir komišką pusę. Dalykas toks, sako jie, kad žodis "Jehovah" nėra žydiškas. Jį nukalė krikščionys jau šimtmečiams pralinkus po Kristaus gimimo — gal but arti 900 metų po Kristaus gikiečių krikščionių (nacių kontroliuojamų) bažnyčių centras.

WASHINGTON, D. C. — Prezidentas Rooseveltas (sėdi viduryje) ir Amerikos, Anglijos bei Kanados valdžių atstovai, kurie pasirašė prekybos sutartį.

Iškėlė bylą Fordo kompanijai

DALLAS, Texas, lapkr. 20. — Gasifier Manufacturing Co. iškėlė Fordo motorų kompanijai bylą. Reikalauja \$12,500,000 atlyginimo. Sako, kad Fordo kompanija išnaudojanti patentą, kurio teises turi Gasifier Manufacturing Co.

CIO atsišaukė i Vyriausią šalies teisimą

WASHINGTON, D. C., lapkričio 20. — Neseniai New Jersey U.S. District Court išleido indžionkšną, kurs draudžia Jersey City mēriui Hague ir jo bendrams kliudyti CIO ir Civil Liberties Sąjungos viešus mitingus bei literatūros dalinimą tame mieste.

Mēras Hague dėl šio teismo sprendimo padavė apeliaciją i U.S. Circuit Court of Appeals Philadelphia srity. Dabar CIO ir Civil Liberties Sąjungos advokatai sako, jogei Circuit Court of Appeals vyriausias teisėjas Davis parodė prielankumo mēriui Hague, ir todėl prašo, kad Vyriausias teismas atimtų bylą iš Philadelphia teismo.

Paskyrė Igoe ir Kernerį teisėjais

WASHINGTON, D. C., lapkričio 20. — Prez. Rooseveltas paskyrė Jungt. Valstijų Apskrities prokurorą Michael Igoe apskrities teisėju. O Illinois valstijos generalus prokuroras Otto Kerner tapo paskirtas U.S. Circuit Court of Appeals teisėju septintame šio teismo distrikte.

Karo lėktuvus sudužo, 7 žuvo

LAGRANGE, Ga., lapkr. 20. — Patekęs i lietaus audrą didelis Jungt. Valstijų kariuomenės lėktuvas bombonešis nukrito šeštadienio vakare i mišką šioj apylinkėje. Septyni lėktuvo pasažieriai užmušti. Aštuntas sunkiai sužeistas.

Dewey ir Taft — nu-martin pasiliks CIO matomi republikonų kandidatai i prezidentus

WASHINGTON, D. C., lapkričio 20. — Politikos stebėtojų manymu, dabar, gyvenamųjų momentu, daugiausia šansų gauti republikonų partijos nominaciją kandidatų i prezidentus 1940 metų rinkimuose turi Thomas Dewey, New Yorko valstybės gynėjas, ir Robert A. Taft, naujai išrinktas senatorius Ohio valstijoje. Tačiau, sako stebėtojai, iki 1940 metų gali įvykti pakaitų, ir pas republikonus gali atsirasti stipresnių už Dewey ir Taftą kandidatų.

400 žuvo lojalistų amunicijos imonėse

PERPIGNAN, Francuzija, lapkr. 20. — Barcelonoje, Ispanijos lojalistų amunicijos dirbtuvėse, įvyko eilė eksplozijų ir gaisrų. 400 žmonių žuvo. Amunicijos dirbtuvės skaudžiai nukentėjo. Reiškama net nuomonė, kad eksplozijos gali rimtai sutrukdyti amunicijos pristatymą i karo frontus.

Areštuota buriai asmenų nužiurimų simpatijomis sukilėliams. Tačiau eksplozijų priežastis iš karto nenustatyta. Vienas pranešimas sako, kad pirmas gaisras prasidėjo, kai vienas darbininkas įmetė padirbtą sviedinį i ugnį ir sviedinys eksplodavo.

Naciai suėmė Čekoslovakijos čeverių fabrikantą

BERLYNAS, Vokietija, lapkričio 20. — Dienraštis "Der Zeit" pranešė sekmadienį, kad Vokietijos policija areštavo turtingą Čeko-Slovakijos čeverių fabrikantą Batą. Areštavęs taipgi kai kurie įtakingi tuotasis yra kaltinamas tuo, kad mėginęs išvežti iš Vokietijos \$780,000. Bata buvo suimtas mieste Leitmeritz.

Martin pasiliks CIO organizacijos

PITTSBURGH, Pa., lapkr. 20. — Homer Martin, automobilų darbininkų unijos prezidentas, pareiškė, kad jo vadovaujama unija pasiliks Industrinių Unijų Kongrese. Kalbos, buk jis planuojąs nutraukti ryšius su Kongresu, sako Martin, yra nepagrįstos.

Standard Oil planuoja senatvės pensijas

CHICAGA, lapkričio 20. — Standard Oil Company of Indiana viršininkai ketina įteikti šerinkams užgirti naują planą. Pagal tą planą kompanijos samdiniai vyrai, sulaukę 65 metų, ir šamdinės moters, sulaukusios 60 metų, gaus senatvės pensijas. I senatvės pensijų fondą kompanija mokėsianti tiek, kiek mokės darbininkai.

Mokėtis planuojama padaryti toks: samdiniai uždirbą iki \$2,500 per metus mokės po 2% savo algos, samdiniai uždirbą daugiau mokės po 5%.

Paskyrė Padėkos Dieną

WASHINGTON, D. C., lapkričio 20. — Prez. Rooseveltas išleido proklamaciją, kviesdamas šalį minėti Padėkos Dieną ateinantį ketvirtadienį.

Naciai suradę didelės vagystės Austrijoj

VIENA, Austrija, lapkr. 20. — Nacių kriminalinė policija paskelbė sekmadienį, kad buvusi Austrijos katalikų valdžia, vadovaujama Schuschnigg, mokėjusi slapta po \$4,000 kas mėnuo Hapsburgo kunigaikščiui Otto, pretendentui i Austrijos sostą. Slaptų sumų gavę taipgi kai kurie įtakingi Schuschnigg valdžioj asmenys. Policijos pranešimu, valdžia slapta išdalinus tarp \$1,400,000 ir \$2,000,000.

SUORGANIZAVO NACIŲ JAUNIMĄ KLAIPĖDOJ

Derybos su Lietuva negalimos — sako nacių vadas

KAUNAS, lapkr. 20. — Dr. Ernst Neumann, Klaipėdos nacių vadas, paskelbė pereitą šeštadienį, kad jis sukurė Klaipėdos krašte Vokietijos jaunūomenės judėjimą — panašų uni-formuotos Hitlerio jaunūomenės judėjimui Vokietijoje. Jis pareiškė, kad naciai Klaipėdos krašte laikysis tokio pat rasi-nio nusistatymo, kokio laikosi Vokietija.

Klaipėdos seimo rinkimais, kurie įvyks gruodžio 11 dieną. Pasak Neumanno, kol Klaipėdoj pasiliks Lietuvos apsaugos policija ir kol Lietuva nepa-naikins tam tikrų patvarkymų, tol derybos su Lietuva bus neįmanomos. Naciai reikalauja Klaipėdai teisės turėti savą autonominę policiją ir savą administratyvę valdžią.

Iš Lietuvos

Užsienių jurininkystės mokosi 40 lietuvių

KAUNAS. — Šiais metais užsienių jurų mokyklas lanko 40 lietuvių, kurių 30 valstybės stipendininkų ir 10 mokosi savo lėšomis.

Gauja stipendijas mokosi: 12 — Latvijos jurininkystės mokykloje, 6 — Italijos (ten netrukus išvyksta dar 5 stipendininkai) ir 4 Francuzijos mokyklose. Trys stipendininkai kol kas atlieka praktiškos stažą Lietuvoje: jie vėliau bus išsiųsti užsienin tęsti mokslą.

Savo lėšomis mokosi: 4 — Suomijoje, 1 — Italijoje, 1 — Prancuzijoje ir 3 — Latvijoje. Iš pastarųjų daugiausia ruošiasi dēnio vadovybei (kapitono laipsniui įgyti). Iš stipendininkų — 10 dēnio ir 14 — mašinų vadovybei.

Vagia avis

PANEVĖZYS — Paskutiniu laiku pradėjo smarkiai vogti avis. Pavogtos avys dažniausia vietoje papiaunamos ir nusivežama mėsa ir kailis. Daugiausia vagysčių pasitaiko Rokiškio, Panemunio ir Panevėžio valsčiuose.

Rugsėjo mėn. iš 20 i 21 d. naktį iš tvarto pavogta pil. Daunio Jono gyv. Bajorų km. Rokiškio v. avį ir netoli tvarto papiovė. Vietoj paliko galvą ir kojas. Iš 24 i 25 d. naktį iš užrakinto tvarto pro pamatus pavogė pil. Ruželės Pavlo gyv. Pabližgės vienk. Rokiškio valsč. dvi avis, kurias netoli tvarto papiovė. Rugsėjo mėn. iš 28 i 29 d. naktį iš tvarto pavogė pil. Kielos Prano gyv. Kuosų km., Rokiškio valsč. dvi avis ir aviną.

Nenori grąžinti kolonijų Vokietijai

BERLYNAS, Vokietija, lapkričio 20. — Šiuo metu Vokietijoj lankosi Oswald Pirow, Pietų Afrikos Sąjungos apsaugos ministeris. Kaip manoma, jis svarsto su vokiečiais šių reikalavimą grąžinti jiems buvusias kolonijas, kurių plotas, pirm Pasaulio karo, siekė 1,800,000 kvadratinų mylių. Reiškama betgi nuomonė, kad Pirow nepritaria reikalavimui grąžinti Vokietijai kolonijas.

Lenkų teroristų gaujos puola rutėnus

PRAHA, Čeko-Slovakija, lapkričio 20. — Čekų laikraščiai sako, kad lenkų armija apgin-kluoja teroristus i atgabena juos savo sunkvežimiais i Karpatų Rusijos pasienį. Teroristų būriuose yra vadų net reguliarios lenkų armijos karininkų.

Lenkai ir vengrai kelia Karpatų Rusijoje neramumų. Jie vis dar turi viltį, kad jiems pavyks prijungti rutėnų provinciją prie Vengrijos.

Prez. išvyko 2 savaitėms atostogoms

WASHINGTON, D. C., lapkričio 20. — Prez. Rooseveltas išvyko i Warm Springs, Ga., dviejų savaitėms atostogoms. Jis išsisės resorte, kur gydomas vaikų paralyžius. Tą resortą įsteigė pats prez. Rooseveltas.

Statys 3 karo laivus

WASHINGTON, D. C., lapkričio 20. — Jungt. Valstijų karo laivynas pereitą šeštadienį atidavė tris kontraktus karo laivams statyti. Kiekvienas tų trijų laivų bus 35,000 tonų įtalpos. Pastatymas kaštuos daugiau nei \$200,000,000.

Borah priešingas žydų imigracijai i J. Valstijas

WASHINGTON, D. C., lapkričio 20. — Prez. Rooseveltas pareiškė noro leisti didesniai skaičiumi žydų iš Vokietijos ir kitų Europos šalių, kur žydai persekiojami, apsigyventi Jungt. Valstijose. Ryšium su prezidento pareiškimu senatorius Borah išpėjo, kad bandymas susilpninti imigracijos įstatymus išsaus kongrese stipriausią opoziciją.

Atėmė darba 15,000 žydų Italijoje

ROMA, Italija, lapkr. 20. — Apskaičiuojama, kad naujieji antisemitiniai įstatymai, išleisti Italijoje, paskutiniomis dienomis atėmė 15,000 Italijos žydų darbus valdžios įstaigose ir privačioj samdoje. Italijoj viso priskaitoma 57,000 žydų. Kai kurios žydų šeimos yra Italijoj apsigyvenusios nuo cezarių laikų.

Vatikanas ruošia nusiskundimų sąrašą

VATIKANO MIESTAS, lapkričio 20. — Pranešama, kad Vatikanas paruošė sąskaitą skriaudų, kurias padarė naciai katalikų bažnyčiai Vokietijoje ir Austrijoje. Nusiskundimų sąrašas yra ir nacių atakos prieš kardinolų Innitzerio Vienoje ir Faulhaberio Miunchene rumus.

Manoma, memorandumas paruoštas ryšium su pastangomis atnaujinti Hitlerio vyriausybės ir katalikų bažnyčios derybas.

Chicago ir apylinkė federalio oro biuras šiai dienai pranašauja:

Veikiausia giedra; šalčiausiai lengvi ir vidutinio stiprumo daugiausia šiaurės iki šiaurės rytu vėjai; saulė teka 6:46, antisemitinių priemonių Vokietijoje, negu iki šiol.

PASIŪSKIT
GIMINEMS
Lietuvoj
DOVANŲ
KALĖDOMS

Naujių Pinigų Siuntimo
Skyrius pasiūlys jūsų pinigų su užtikrinimu pilno ir greito išmokėjimo.

NAUJIENOS
1739 SO. HALSTED ST.
Chicago, Illinois.

Ofisas atidaras kasdien nuo 8 ryto iki 8 vakaro. Sekmadieniais nuo 9 ryto iki 1 val. popiet.

:-: PITTSBURGH'O NAUJIENOS :-:

IŠ C.I.O. KONVENCIJOS

PIRMOJI KONSTITUCINĖ KONVENCIJA

PITTSBURGH, Pa. — Lapkričio 14 d. didžiulėje Grotto svetainėje (North sidėj) prasidėjo C.I.O. pirmoji konstitucinė konvencija, kur pagal Mandatų Komisijos pranešimą yra atstovaujama 4,037,877 nariai iš 34 skirtingų unijų, 8 skirtingų Organizavimo Komitetų (Organizing Committees) ir 675 lokaliai industrinių unijų, su apie 600 delegatų dalyvaujančių šioje konvencijoje. Buvo daugybė svečių ir pašalinės publikos. Todėl konvencijos atidarymo metu buvo pilnutė svetainė, kuri talpina apie keletą tukstančių žmonių.

Daugiau kaip 50 Amerikos laikraščių turėjo savo atstovus; visos 3 didžiulės laikraščių žinių agentūros, Lulent, United Press, Associated Press ir International News turėjo savo atstovus ir veikė visais garais. Telegrafo abiejų kompanijų: Western Union ir Postal Telegraph teikė laikraštininkams patarnavinimą. Buvo keletas desčių laikraščių fotografų, veikė krutamųjų paveikslų traukimo aparatas ir visos konvencijos atidarymo ceremonijos buvo filmuojamos.

Didžiausi konvencijos atidarymo žvaigždės, kuri sukėlė daugiausia konvencijoje sąjūdžio ir ovacijų, arba amerikoniškai sakant, didžiausias "show", tai CIO pirmininko John L. Lewis pasirodymas.

Apie 10 valandą Pittsburgho Steel City Industrial Union Council prezidentas Patrick T. Fagan atidarė konvenciją pirmiausia pakviesdamas Pittsburgho Chamber of Commerce prezidentą Frank Dugan kalbėti, o paskui Pittsburgho miesto majorą C. D. Scully. Šie trumpose savo kalbose sveikino delegatus. Bet kol kas daugiau kalbėtojų nestatoma. Matyti, kad ko laukiama. Kad laikas būtų sunaudotas, tai pats Faganas kalba. Tuo pačiu momentu nuo Radio ir Electrical Workers Unijos Moterų pagalbinių organizacijos delegacija atneša gėlių. Delegatai ir publika karštai ploja.

Šiek tiek plojimui apimus pasirodo viduryje svetainės didelis John L. Lewis paveikslas, ir prasideda didžiausias plojimas ir užimas visoje svetainėje.

John L. Lewis perstatymas

Plojimui ir triukšmui apimus svetainėje, Faganas savo kalboje pradeda prirengti publiką ir delegatus prie paties John L. Lewis perstatymo kaimo pirmininko CIO pareikšdamas, kad jisai turįs garbės perstatyti tą žmogų, kurio pastangoms šioji organizacija buvo įkurta ir kuris visados buvo ir yra per daugelį metų pirmose kovotojų eilėse. Jis esąs šios organizacijos tėvas.

Pasirodo ir Lewis. Vos jam pasirodžius, sukeliamas didžiausias ovacijos svetainėje. Delegatai susloja, baisiausiai ploja, laikraščių fotografai su savo aparatais jį apšvitę iš visų pusių, kad šauda tai šauda, šaudymo šviesos tik blizga be jokio perstojo daugiau kaip kokia 15 minučių. Krutamųjų paveikslų aparatas irgi veikia.

Po visų triukšmų ir šukavimų Lewis pareiškia, kad C.I.O. pirmoji konstitucinė konvencija yra atidaryta ir jisai pradeda savo kalbą, kuri trunka apie 30 minučių. Kalba transliuojama per radiją.

Lewis savo kalboje pirmiau-

siai paliečia pergyventus vargus organizuojant plieno industrijos darbininkus. Taip pat prisimena organizuoto Amerikos darbininkų judėjimo istoriją per 57 metus. Tai, matyti, buvo taikoma Amerikos Darbo Federacijai. Pasak Lewis, plieno ir kitų neorganizuotų industrinių darbininkai iš Amerikos Darbo Federacijos yra girdėję daug visokių pažadų, gražių rezoliucijų ir gražių žodžių, bet labai mažai veikimo.

Lewis sako, kad C.I.O. yra daugiau nuveikus per 3 metus, negu A.D.F. per 54 metus

Lewis drąsiai pareiškė, kad CIO tik per 3 metus yra daugiau nuveikus neorganizuotų darbininkų pagrindinėse industrijose, negu Federacija per daugelį metų su savo rezoliucijomis ir gražiais pažadais.

Toliau savo kalboje Lewis nusiskundė, kad prieš CIO yra varoma per spaudą biauri propaganda, bet jokia propaganda Amerikos darbininkų pirmynžangos nesulaikysianti.

Taip pat Lewis savo kalboje prisiminė ir apie Amerikos Darbo Federacijos siulomą taiką, pripažindamas tą faktą, kad Amerikos organizuotiems darbininkams yra reikalinga taika,

bet garbinga taika, ir jis nelinkęs, kad iš CIO būtų padaryta kokia Čekoslovakija po priedanga taikos.

Lit. ris pasiūtęs vilkas — kr. u'o i trokės

Kalbėdamas apie pirmąjį pasaulinį karą, palietė Čekoslovakijos pardavinimą, žydų persekiojimą Vokietijoje, ir sekamais žodžiais pasmerkė Hitlerį: "Vokietijoje Hitleris, tasai pasiūtęs vilkas yra kraujo ištroškęs ir jis ne tik Vokietijos darbininkų unijas sunaikino, pavergė Čekoslovakiją biaužiausiai persekioja žydus, bet gal kartais tos juodosios spėkos pradėti baladotis į Amerikos duris. Ne kam kitam, kaip tik darbininkams reiks atremti tas juodasias spėkas ir dėl kilusio karo, į kurį Amerikai prisiėmę stoti, kad apgynus demokratiją ir laisvę, darbininkams prisisant savo pečių sunkumą panešti."

Lewis sako, kad iš karo pasipelnė tik kapitalistai, bet ne darbininkai.

Sveikinimai ir konvencijos suorganizavimas

Lewis pabaigus kalbėti, buvo perskaityta konvencijos dienotvarkė ir vienbalsiai priimta. Iš dienotvarkės pasirodo, kad C.I.O. skiriasi nuo mūsų SLA seimų dienotvarkės. CIO konvencijos dienotvarkė apriboja delegatų kalbas iki 5 minučių ir nedaugiau kaip porą kartų vienbalsiai klausime galima kalbėti.

(ACME-NAUJIENŲ Foto) PARYŽIUS. — Princesė Marie Jose, Italijos sosto įpėdinio žmona, lanko vaikų auklėjimo įstaigą.

O daugiau kaip du kartu kalbėti tik galima bus jei sutiks daugumas delegatų.

Taip pat pats Lewis kaip prezidentas paskyrė visas konvencines komisijas ir konvencijos dienotvarkė apriboja delegatų kalbas iki 5 minučių ir nedaugiau kaip porą kartų vienbalsiai klausime galima kalbėti.

kiek delegatai atstovauja balsų. Kitais žodžiais sakant, kiek toje ar kitoje unijoje yra narių, kuri turi prisiuntus delegatus ir yra atstovaujama šioje konvencijoje.

Pasirodo, kad šioji konvencija yra daug greičiau suorganizuojama, negu SLA seimai. Ji buvo atidaryta tik 10 val. ir iki 12:30 val. jau konvencija pilniausiai suorganizuota. Per tą laiką buvo atliktos tam tikros ceremonijos ir pasakytos kalbos. O pas mus SLA seimuose ne kartą užtrunka daugiau kaip diena. O šioje konvencijoje yra atstovaujama milijonai narių!

Daug ko turėtumėm iš amerikonių pasimokyti. Pirmą užduotį pirmosios sesijos perskaityti eilę sveikinimų. Daug sveikinimų iš įvairių unijų, visuomenės veikėjų ir nuo laivų darbininkų iš Atlantiko ir Pacifiko vandenynų.

Prezidento Rooseveltto sveikinimas

Popietinės konvencijos sesijoje buvo didžiausias nuotykis, — tai Prezidento Rooseveltto prisiūsto sveikinimo skaitymas, kuris sukėlė didžiausią džiaugsmo demonstraciją. Paskirta komisija, kuri paruoštų savo raportą konvencijai su rekomendacijomis dėl vedimo taikos derybų su Amerikos Darbo Federacija. Mat, Prezidentas Rooseveltas sveikindamas konvencijos delegatus ragino

Amerikos organizuotus darbininkus eiti prie taikos ir prietarpusavio geresnio susipratimo, jei jie nori išaiškinti savo pastarųjų metų laimėjimus. Panašų sveikinimą prezidentas Rooseveltas buvo pasiuntęs ir Amerikos Darbo Federacijos konvencijai.

Prezidento Rooseveltto sveikinimą skaitė pats John L. Lewis ir sveikinimas anglų kalba skamba taip:

Dear Mr. Lewis:

Will you please extend my greetings and best wishes to the delegates in attendance at the Convention of the Committee for Industrial Organization and my regrets at being unable to accept your kind invitation to be present.

The wage-earners of the United States have made great progress in recent years in regard to wages, hours of labor, general working conditions and economic security. This has been made possible through their co-operation with other great groups of Americans in formulating and carrying out a progressive program to elevate labor standards in the public interest.

If the great gains already made are to be consolidated for the benefit of workers as well as management, it is essential that there be co-operation among the wage-earning groups and because of this, I

venture to express the hope, and I did also to the American Federation of Labor convention delegates, that every possible door to access to peace and progress in the affairs of organized labor in the United States be left open.

Continued dissension can only lead to loss of influence and prestige to all labor. On the other hand, collective bargaining will be furthered by a united labor movement making for co-operation, and labor peace which will be in the interest of all Americans.

I hope the Committee will have a successful and constructive convention.

Very sincerely yours,
FRANKLIN D. ROOSEVELT

Po prezidento Rooseveltto sveikinimo ir paskirimo Taikos Komisijos, galima sakyti, kad nieko svarbesnio ir nebuvo nuveikta, — tik kitai dienai pradėta ruošti prie konstitucijos projekto skaitymo ir priėmimo. Bet apie tai tai kitą kartą parašysiu. —S. Bakanas

Pittsburgh, Pa.

Bendras SLA veikėjų pasitarimas dėl SLA Centro kėlimo

Lapkričio 9 d. SLA 3-čio apskrįčio pastangomis LMD svetainėje buvo sušauktas bendras SLA Pittsburgho veikėjų pasitarimas dėl SLA Centro kėlimo iš New Yorko į Pennsylvania. Tame susirinkime dalyvavo visokių pažiūrų veikėjai, pradedant dešiniaisiais ir baigiant kairiaisiais.

Pasirodė, kad tarpe Pittsburgho SLA veikėjų yra galimas bendras darbas svarbiais savo organizacijos reikalais.

Po visapusio aptarimo vienbalsiai buvo užgirtas Pildomosios Tarybos tarimas dėl kėlimo Centro į Pennsylvania. O dėl miesto (kuris Pennsylvania's miestas būtų tinkamiausias SLA Centrai), tai visuotinu balsavimu visos kuopos ir visi nariai turės pasisakyti. Pittsburgho SLA veikėjų nuomonė, kad atsižvelgiant į Detroito Seimo tarimą ir į geografišką visų kuopų padėtį, Pittsburghas yra tinkamiausias SLA Centrai.

Tuo reikalu buvo nutarta atsisaukti į visas SLA kuopas ir per spaudą supažindinti SLA narius su Pittsburghu bei tarti balsuoti už Pittsburghą, kad būtų įvykdytas Detroito seimo tarimas. Juk to reikalauja SLA tvarka, kad seimų tarimai būtų gerbiami ir vykdomi.

John L. Lewis sako, kad Pittsburghas yra pasaulio dirbtuvė

Atidarant CIO konvenciją lapkričio 14 d. John L. Lewis savo kalboje pareiškė, kad Pittsburghas esąs The Workshop of the World (pasaulio dirbtuvė) ir Pittsburgho didžiųjų pagrindinių industrinių darbininkai vaidina tikrai milžinišką rolę organizuojant neorganizuotus darbininkus į Industriji-nę uniją.

Pasak Lewis, dėl tos priežasties ir CIO laiko pirmąją savo konstitucinę konvenciją Pittsburghe.

Tačiau reikia neužmiršti, kad CIO nors dar jauna organizacija, bet jau yra milžinas: turi daugiau kaip 4 milijonus narių visame šiaurės Amerikos kontinente nuo Atlantiko ir Pacifiko.

Pasirodė, kad kaip Pittsburghas žymią rolę vaidina ne tik pasaulinėje industrijoje ir prekyboje, bet ir darbininkų organizavime. —Reporteris

Sumanus ...yra žodis

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News
Published Daily Except Sunday by
The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street
Telephone CANal 8500

Subscription Rates:
\$8.00 per year in Canada
\$5.00 per year outside of Chicago
\$8.00 per year in Chicago
3c per copy.

Entered as Second Class Matter
March 7th 1914 at the Post Office
of Chicago, Ill. under the act of
March 3rd 1879.

Naujienuos eina kasdien, išskiriant
sekmadienius. Leidžia Naujienuos Ben-
drovė, 1739 S. Halsted St., Chicago,
Ill. Telefonas Canal 8500.

Užsakymo kainos:	
Chicagoje — paštu:	
Metams	\$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.00
Dviem mėnesiams	1.50
Vienam mėnesiui	.75
Chicagoje per išnešiotojus:	
Vieną kopiją	3c
Savaitėi	18c
Mėnesiui	75c
Suvenyrose Valstijose, ne Chicagoje, paštu:	
(Atpiginta)	
Metams	\$5.00
Pusei metų	2.75
Trims mėnesiams	1.50
Dviem mėnesiams	1.00
Vienam mėnesiui	.75
Lietuvoje ir kitur užsieniuose	
Metams	\$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.50
Piguos reikia siųsti pašto Money	
Orderiu kartu su užsakymu.	

Rooseveltas kryžkeleje

Kurion pusėn dabar pasuks prezidentas Rooseveltas, kai lapkričio 8 d. balsavimai parodė, jogei dėl skilimo demokratų partijoje atsigrėbia republikonai?

Jo artimiausieji patarėjai iki šiol buvo tie, kurie stėjo už liberališką politiką ir tampresnį kooperavimą su organizuotu darbininkų judėjimu. Generalinis pašto viršininkas Farley (kuris yra kartu demokratų nacionalio komiteto pirmininkas) laikėsi priešingo nusistatymo, ir dėlto prezidentas su juo retai tardavosi.

Bet po rinkimų pono Farley įtaka Washingtonė stiprėjo. Rooseveltas dabar yra linkęs pripažinti, kad Farley sakė tiesą, išpėdamas jį nesipykti su konservatoriais savo partijoje. Prezidentas yra nusivylęs ir tuo, kad Lewis ir Green atsisakė taikytis. Vietoje taikos su Amerikos Darbo Federacija, CIO savo konvencijoje Pittsburghe nutarė susiorganizuoti, kaip pastovus industrinių unių centras.

Darbininkų judėjimui šitai suskilus, nebėra vilties, kad kongrese būtų galima praveisti kokių nors naujų socialinių įstatymų. Bus gerai jeigu Rooseveltas stengs apginti tas reformas, kurios buvo priimtos iki šiol.

Todėl iš viso ko galima numanyti, kad prezidentas labar greičiau suks į dešinę, negu į kairę.

Nuostabus McLevy pasisekimas

Bridgeporto (Conn.) mēras, socialistas Jasper McLevy, nūstebino draugus ir priešus nepaprastai dideliu balsu skaičium, kurį jisai gavo, kandidatuodamas į Connecticut gubernatorių.

Prieš dvejetą metų valstijos rinkimuose jisai buvo surinkęs dvidešimt tūkstančių su viršum balsų. Ši kartą jo draugai tikėjosi, kad jisai gaus daug daugiau, nes žmonės buvo pasipiktinę senųjų partijų korupcija ir kilusiais dėl to skandalais, į kuriuos tapo įvelti aukšti valstijos valdininkai. Didžiausi optimistai socialistų partijoje manė, kad McLevy gali gauti 90,00 arba 100,000 balsų.

Bet pasirodo, kad už jį balsavo netoli 165,000 žmonių!

Socialistų kandidatas ir gubernatorių sumušė abidvi kapitalistines partijas savo mieste, Bridgeporte. Jisai gavo daugiausia balsų ir visų kandidatų Waterburyje ir keliuose kituose miestuose. Po šitų rinkimų McLevy rėmėjai yra įsitikinę, kad 1940 m. prieš jį nebeatsilaikys nei republikonai, nei demokratai.

Kai kurie mano, kad socialisto McLevy kandidatavimas į gubernatorių padėjo republikonams. Bet tai netiesa. Jisai atėmė beveik po lygų nušimtį balsų abiem senom partijom. Republikonas Baldwin sumušė demokratą Cross daugiausia balsais, gautais sodžiaus distriktuose, kur McLevy turėjo pasekėjų nedaug. Sodžiaus gyventojai Naujoje Anglijoje yra nepatenkinti Roosevelto farmų politika ir balsuoja už republikonus.

Anglijos žmonės prieš Chamberlainą

Šeštadienį šioje vietoje minėjome, kad pažangus nepriklausomas kandidatas laimėjo papildomuosius rinkimuose į Anglijos parlamentą tvirtame konservatorių distrikte Bridgewater. Bet beveik tuo pačiu laiku Anglijos konservatoriai gavo dar ir kitą smugį. Doncaster distrikte laimėjo rinkimus Darbo partijos kandidatas, padidindamas savo partijos balsų daugumą beveik 4,000, palyginti su 1935 metų balsavimais.

Po Miuncheno "taikos" Anglijoje įvyko papildomi rinkimai penkiuose distriktuose, ir Chamberlaino priešai tuose rinkimuose gavo viso 131,714 balsų, tuo tarpu kai jo partijos kandidatai gavo 124,000 reiškia, opozicija gavo daugumą.

Kadangi tie distriktai yra išmėtyti po visą kraštą, tai reikia manyti, jogei toks nusistatymas yra visoje Anglijoje. Dauguma Anglijos žmonių valdžiai nepatinka.

Bet kolkas ji turi milžinišką daugumą parlamente ir dar gali padaryti daug žalos savo kraštui ir visai Europai.

APŽVALGA

NAUJAS SUOMIJOS UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIS

Suomijos socialdemokratų partijos vadas, Viano Voionmaa, tapo paskirtas Suomijos užsienio reikalų ministru, vietoje Rudolfo Holsti'o, kuris bus nuolatinis atstovas Tautų Sąjungoje, Genevoje.

Tokių būdu socialdemokratų Suomijoje jau atgavo savo įtaką, kurią jie buvo prazūdę po pilietinio karo 1918 m. Suomijoje per keletą metų siautė žiauri militarinė diktatura, ir vienu laiku jai gresė fašistinio perversmo pavojus. Bet kai dauguma ukininkų atsisakė remti fašistus, tai fašizmas sumuko ir laipsniškai buvo atsteigta demokratinė tvarka.

SOVIETAİ NEJSILEIDZIA ŽYDŲ

Telegrama iš Varšuvos sako, kad sovietų valdžia atmetė sumanymą leisti Vokietijos žydams emigrantams apsigyventi sovietinėje žydų respublikoje Birobidžane, netoli Mandžurijos sienos. Žemės tenai yra daug, bet valdininkai Maskvoje pareiškė, kad tarp žydų esą "perdaug trockistų" ir su jais būtų kėblumo, jeigu didelis jų skaičius būtų įleistas į SSRS.

Tai kam reikėjo steigti žydų valstybę Sovietų Sąjungos teritorijoje, jeigu žydai negali į ją važiuoti?

ORGANIZUOJAMAS NACIŲ JAUNIMAS KLAIPĖDOJE

Hitlerininkų vadas Klaipėdos krašte, Dr. E. Neumann, kuris buvo nuteistas ilgiems metams į sunkiųjų darbų kalėjimą už samokslą prieš Lietuvos valstybę, bet kuriam Smetona davė amnestiją, dabar pradėjo organizuoti nacių jaunimą Klaipėdoje. Tos organizacijos nariai dėvės uniformas, kaip Hitlerio jaunimas Vokietijoje, ir visame kame seks hitlerininkus.

Tai yra nacių provokacija prieš Lietuvą. Neumannas Klaipėdos krašte nori suvaikinti tokį pat vaidmenį, kaip Henleinas kad suvaikino Sudetų kraštą.

VOKIETIJOS KOMUNISTAI PADEJO HITLERIUI SUNAIKINTI DEMOKRATIJĄ

Trys žymūs Vokietijos socialdemokratų vada: buvęs valdus reikalų ministeris Albert C. Grzesinski, buvęs Altonos miesto tarybos pirmininkas Dr. Rudolph Katz, ir Victor Riesel, protestuoja prieš komunistų raielio Amterio melagystes apie Vokietijos demokratine respubliką. Laiške, kuris tipu New Yorko savaitraštyje "The New Leader", jie nurodo, kad Vokietijos demokratija naciai sugriovė su pagalba komunistų. Pradedant nuo 1918 m. sausio mėnesio iki to laiko, kai Hitleris įsteigė savo diktatūrą, Vokietijos komunistai dėjo visas pastangas sunaikinti demokratine respubliką.

Dar 1931 m. gruodžio mėn. 6 d. komunistų vadas Ernest Thaelmann, kuris buvo komunistų kandidatas į prezidentus, pareiškė:

"Kova prieš demokratine valdžią turi but vedama smarkiau. Reikia kovoti prieš bendrą nuomonę, kad Brueningo-Severing valdžia tai mažesnis blogumas, negu kad būtų sudaryta Hugenbergo-Hitlerio valdžia. Socialdemokratų filosofija turi but nušluota pilnai, kadangi ji yra pavojinga pačiai Komunistų Partijai."

Toliau laiške nurodoma, kad vasarą 1931 m. monarchistai ir hitlerininkai sumanė referendumo keliu atsaukti demokratine Prūsų vyriausybę ir paleisti Prūsų seimą. Tų metų liepos mėn. 21 d. Vokietijos komunistų partija priėmė rezoliuciją, pritariančią tam referendumui. Naciai džiaugėsi, gavę tokią paramą iš komunistų pusės, ir Dr. Goebbels (dabartinis Hitlerio propagandos ministeris) rašė, kad dabar fašistų pergalė esanti užtikrinta.

Vistik tas referendumas nepasisekė. Tuomet "Rote Fahne", vyriausias komunistų organas Vokietijoje, paskelbė šitoki obalsį:

"Social-Demokratija yra mūsų vyriausias priešas. Dabartiniam klasių kovos laiko tarpyme mes turime visas savo jėgas atkreipti ĮSITINAI prieš ją."

Vėliau komunistai neva pasiūlė socialdemokratams "bendrą frontą". Bet tamė neva "bendro fronto" atsisaukime komunistai sakė: "Mes visai neketiname susilpninti savo kovą prieš socialdemokratus ir Centro partiją; mes, komunistai, nedarome mušinių paliaubų su darbininkų klasės priešais." Aišku, kad tas "bendro fronto" pasiūlymas būtų grynas humbugas.

Laiško autoriai, pagalios, pažymi tą faktą, kad visuose Vokietijos valstybių seimuose, visose miestų ir apskričių tarybose komunistai balsuodavo kartu su hitlerininkais ir kitomis dešinėmis partijomis prieš demokratines koalicijas kiekvieną kartą, kai budavo siuolama išreikšti nepasitikėjimas. Tokiu būdu demokratinė dauguma Prūsų seime buvo sunaikinta, ir Von Papenas galėjo jėga nuversti Brueningo-Severing kabinėtą.

Lapkričio 3 d. 1932 m. naciai ir komunistai kartu paskelbė unijos nepripažintą streiką Berlyno susisiekimo įmonėse, kurias valdė miestas. Kartu su hitlerininkais komunistai sudarė bendrą "streiko komitetą", kuris veikė iki lapkričio 8 d., t. y. už trijų mėnesių prieš Hitlerio atėjimą valdžion.

Reiškia, iki paskutinių demokratinių respublikos dienų komunistai ėjo ranka už rankos su hitlerininkais. Taigi už demokratijos žuvimą Vokietijoje komunistams krinta didžiausia atsakomybė.

Margumynai

Dėlko musulmonai želdina šau plaukų kuodelį viršugalvyje?

Moroke ir kituose Afrikos kraštuose musulmonai dažniausiai skuta galvas, bet palieka viršugalvyje kuodelį plaukų. Seniau panašiai skusdavė sau galvas ir Rusijos kazokai — Taraso Bulbos laikais. Musulmonai tiki, kad paėmę už pakausio plaukų kuodelį padės angelui nešti į dangų mirusio musulmono sielą. Tokiu prietaru tiki minios, šviesesni musulmonai tuo netiki ir kuodelio pakausyje nepalieka. Kitai seniau taip pat augindavo ilgus plaukus ir supindavo juos kasa, vadinama "pigtail" — kiaušės podega. Tas paprotys pasiliko iš 17-to amžiaus, iš mongolų atnešto kinams vergijos laiku. Kaliniai ir vergai budavo surišami už kasų, kad nepabėgtų. Vėliau "pigtailai" buvo pasididžiavimo dalykas, bet dabar jau retai beužeinami.

Skersvėjai Lietuvoje

Karo stovio paraikinimas nesuteiks jokių lengvatų. — Kaip spauda ir organizacijos yra tvarkomos. — Nacių įtaka Klaipėdos krašte stiprėja. — Klaipėdos reikšmė Lietuvai. — Lenkai atkuto ir pradeda drąsiau veikti. — Antisemitizmo aukos ir savotiškas biznis. — Atsitikimas Laisvės Alėjoje. — Vokiečių veikla Lietuvoje.

(Mūsų specialaus korespondento Lietuvoje)

Vos keletas dienų kaip rašiau apie Lietuvos skersvėjus. Dabar dar galiiu papildomai pranešti žinių, nes skersvėjų veikimas vis ryškėja. Apie ką vos pora dienų atgal buvo tik spėjiojama, dabar virsta faktu.

Visų tų skersvėjų pirmas laibai ryškus padarinys, tai kad nuo šių metų lapkričio mėn 1 dienos visoje Lietuvoje panaikinamas karo stovis, kuris save jau seniai išgyveno! Jūs toliau gyvena nuo mūsų gyvenimo gal šitą žinutę sutiksime su dideliu triukšmu, gal ir džiaugsimu. Žinoma, labai tektų džiaugtis, jei tai įvyktų mūsų visų narų ir įtakos pastangoje, bet dabar, dabar tik tų skersvėjų padarinys. Sakysite vis dėlto bus mūsų gyvenime atmainų? Veik jokių! Nusistebėsite? Netenka. Didelių akių nedarykite. Pirmiausiai spauda jokių lengvatų nepajus, nes ji jau seniai ne karščių įstaigų priežiūroje yra. Spauda dabar prižiūri visuomeninio darbo vadyba. Taigi, ši įstaiga ir toliau uoli savo pareigose pasiliks. Jokių naujenybių čia visai netenka laukti.

Sakysite normaliau galės veikti visokios draugijos, kurios naujos sąjungos, politinės organizacijos. Šitas reikalas jau iš seno vidaus reikalų ministerijos tvarkomas. Šioji ministerija savo pozicijų nieku būdu neužleis ir čia netenka turėti, bet kokios vilties, kad kas nors naujo įvyktų.

Tvirtinsite, kad dabar visokios politinės bytos bus sprendžiamos ne karščių teismų? O, jau kelinti metai mes turime gana griežtą visuomenės gyvenimą tvarkyti įstatymą pagal kurį civiliniai teismai turi teisę skaudžiai bausti visus neklaužadus.

Sakysite bus dabar lengviau gauti leidimus rinktis? Ir dabar visokiems susirinkimams duoda leidimus ne karščių įstaigos, bet apskričių viršininkai, atseit vidaus reikalų ministerija. Tai nekantraudami sakysite, tai kam gi galų gale buvo reikalingas tasai karo stovis, kad ir šiaip turėta visokių priemonių visuomeninis, ar tikrai turus politinis gyvenimas varyti į ožio ragą! Jus klausimas visai vietoje ir mes galėtume į tai atsakyti: tik todėl taip ilgai viskas tai darėsi, kad mes dėsime! Dėsime iki tol, iki svetimų buvome paraginoti šitas nelemtas gyvenimo apyostovas panaikinti. Kalti, bet ką gi jau padarysi...

Visai kitaip jausis Klaipėdos krašto karo stovio nusikratęs. Kadangi čia visuomeninis gyvenimas tvarkomas vietos autonominių įstaigų, tai čia prasišės savotiškas atkūrimas, bet... visos tos įstaigos yra vokiečių nacių įtakoje, tai tos rūšies organizacijos savo veiklą galės pilnumo išvystyti. Tiesa, spaudos reikalai tvarkomi bendrų valstybės įstatymų, bet tai didelės reikšmės neturės. Juk karo stovis panaikinamas, kaip tik kaimyninės valstybės įtakoje, tai toji valstybė mokes ir sugebės kada reikia ir kur reikia taip paveikti, kad Klaipėdos krašte vokiečiai galėtų jaustis, taip kaip jėms pridera. Viena aišku, kad tame krašte lietuviškos organizacijos bus stelbiamos sąskaiton vokiečių.

Vokiški naciai turi užtarėjus, ko gero negalima tikėtis.

aiškinama, kad tie konvencijos punktai buvo taikomi tik autonominėms, bet ne valstybinėms įstaigoms, o dabar jau gubernatorių turėjo apsižiūrėti, kad ir centro valdžios įstaigos tuos konvencijos nuostatus vykdytų...

Tai vis tų skersvėjų padariniai!

Kaip toli tie skersvėjų padariniai eis, dabar tikrai sunku net numatyti. Viena tik aišku, kad visa tai priklausys nuo bendros Europos politinės situacijos. Tai priklausys nuo tų autoritetų, kurie Klaipėdos konvencijos nuostatus aiškina. Vyriausi Klaipėdos krašto konvencijos garantai yra keturios valstybės, butent Japonija, Italija, Prancūzija ir Anglija. Kaip matote dvi iš tų valstybių, butent Japonija ir Italija yra aiškiai Vokietijos pusėje, o Anglija kaip visuomet taip ir šiame atsitikime svyruoja... Ji vis tonominės įstaigos turi turėti "lygsvarį" palaiko... Taigi tasai konvencijos aiškinimas jau atsiduręs kitų autoritetų rankose, tiesa ne kitų, tų pačių, tik jie pasiliko kitos orientacijos, kitaip tarus jų smegens kitaip dabar daug ką supranta.

(Bus daugiau)

Lietuvos Padangėje

Kaip atkaklus ukininkas privertė vėją jam tarnauti

SUV. KALVARIJA — Tarp Marijampolės ir S. Kalvarijos prie plento Staviškių km. gyv. ukininkas Judaška, apie 35 m. amž., prie 6 m. gavęs iš tėvo 3 ha žemės, jis pradėjo ukininkauti ant pliko lauko. Žmonai padedant, iš lentų pasistatė buidelę, o vėliau ant jos stogo pritvirtino aukštus keturis stulpus, ir iškėlė 6 sparnų sukamą vėjo variklį. Vėliau pasidarė tekintuvą ir, vėjų sukanč variklį, pradėjo tekinti geležį, o iš jų dirbtį lentoms piauiti gateri. Nors iš jo kaimynai juokėsi—tyčiojosi, o vis tik jis pasiekė užsiibržtą tikslą ir savo konstrukcijos pasidirbtu gateriu vieną vėjuotą dieną pradėjo piauiti lentas. Iš supiautų lentų baigė statyti buidelę.

Pastaruosius metus jis, atitrūkęs nuo žemės darbų, visą laisvą laiką skirdavo vėjo varikliams, nes norėjo plačiau vėją įkinkyti, kad jis padėtų dirbti. Šią vasarą jis toliau ėmėsi darbo ir ant savo buidelės stogo pastatė 4 didelius sparnus, panašius į vėjo malūno. Anksčiau jo padirbtas variklis, jam pasirodė jau netobulas, nes kartais didelis vėjas net aplaužydavo sparnus.

Taip pat jis pasidirbo javams kulti mašiną—kulėją, kurią jau išskulė šių metų užaugusių derlių. Naujai pastatytas variklis yra gana stiprus, lengvai suko jo konstrukcijos padirbtas mašinas: kreiza, kulėją, tekintuvą ir kt.

Neturas jam neleidžia plačiau sumanyti įvykdyti, nes iš 3 ha žemės reikia išgyventi 5 žmonėms. Tačiau nuo savo sumanyimų neatsisako.

Ukininkai pievoms apsaugoti samdosi sargą

KIDULIAI — Karališkių km. Kidulių valsč. ukininkai, pamėnūnėje turi kiekvienas pievų rėžius iš kurių seniau Palankinės km. daugelis gyventojų pešdavosi žolę savo reikalamis ir kirsdavosi karklus kurui. Karališkių km. ukininkai, matydami jėms daromą skriaudą, pasisamdė V. Laurinaitį — sargą pievoms saugoti. Jam moka per metus 300 šų viršum litų algos. Atrodo, kad mes gyvename akmens ir žalvario amžiuje. Jei kaimas nuo kaimo turi saugoti savo "retoriiją" ir turta, tai tikrai nieko gero negalima tikėtis.

Kasė kitam duobę, o pats įgriuvo

ALYTUS — Alovės v. Balninkų km. tulas Z. pirkio iš vieno Einorių km. ukininko žemės sklypą. Įmokėjo pinigų, bet pardavęs žemę ilgai nenorėjo sudaryti pardavimo dokumentų, bet vis dėlto pirkėjas per teismą jį privertė. Nupirktam uky jis apgyvendino savo sunų. Pardavusio žemės ukininko sumus ant perkėjo labai pyko, bet viešai to nerodė. Vienas pas kitą, kaip kaimynai lankėsi. Tačiau spalio 3 d. vakarą pirkęs žemę Z. paviešėjęs pas savo bičiulius šio į namus. Kely-sustiko grįžtant iš miestelio pardavėjo sunų, važiuotą. Jie pasisveikino ir bekalbant, šis išsitraukė revolvėrį ir šovė. Nusigandęs šaunamasis nugriuvo į grabę švio beveik nepaliestas, o žudikas, pamanęs, kad jį nušovė, pabėgo į laukus. Šautasis pasikėlė ir nuvyko į namus, paskui su vyrais ėmė žudiko ieškoti, tačiau niekur nesurado. Tik vėliau sužinojo, kad jis nuvykęs bastėsi apie Merkinę, ir, bijodamas bausmės, kažkokiam miškely-krumuose nusišovė.

Naujasis šilko fabrikas sustabdė darbą

KAUNAS. — Pavasarį Viliampolėje pradėjęs veikti akcinės bendrovės "Šilkas" fabrikas, veikęs su keliomis dešimtėmis darbininkų, paskutiniu laiku darbininkų skaičių nuolat mažino, o prieš porą dienų ir tiems patiems neliko kas dirbti. Pvz., šiandien dirba (ir tai baigiamuosius darbus) tik vienos staklės. Darbininkai kreipiasi į atitinkamas įstaigas, prašydami apsaugoti jų interesus, kad būtų išmokėtas priklausas atlyginimas.

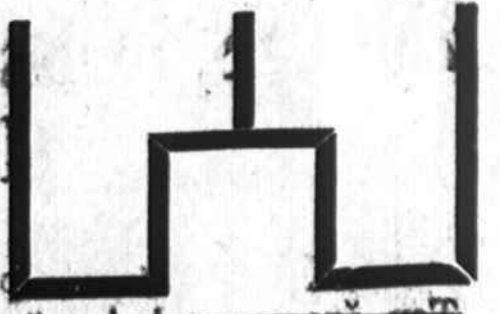
Beieškodama suknelės uždegė namus

SEDUVA. — Seduvos valsč. Užuožerių km., spalio mėn. 4 d., sudegė šelviaus Julijaus naujas gyvenamasis namas, tvartai, daržinė ir klojimas su nekultais javais. Nuostolių padaryta apie 13.000 litų. Namus padegė šelviaus 19 metų dukterė, kuri vakare su lempa buvo užlipusi ant namų aukšto ieškoti suknelės. Matyti, per neatsargumą pateko iš lempos kibirkštis į sausų linų kruvą ir greit kilo gaisras.

“AMERICAN FIRST -- LITHUANIAN ALWAYS” ENGLISH SECTION

PUBLISHED EVERY MONDAY

MONDAY, NOVEMBER 21, 1938

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

NAUJENOS ENGLISH SECTION STAFF

F. H. Sadauskas

A. S. Vaivada

THE BIRTH OF THE MID-EUROPEAN REPUBLICS

by
Herbert B. Stimpson
and
John W. Stagers

[NOTE: — The Baltic American Society of Washington, D. C., meeting at the International Students House, 1708 New Hampshire Ave., N. W., on Sunday, October 23rd heard Mr. John W. Stagers read a prepared paper in which he related the incidents leading to the creation of the Czechoslovakian Declaration of Independence and the Declaration of Common Aims which he helped representatives of 12 Eastern European nations draw up in Washington, D. C., at the closing of the World War. Incidentally, Lithuania was one of the 12 nations represented in the Declaration of Common Aims. Mr. John W. Stagers, himself, is a prominent attorney of Washington, D. C. who has his law office in the Columbian Building.

Following is an extract of one of his treatises. —H. S.]

Fascinating, inspiring, red-blooded, stranger and more thrilling than any work of fiction, is the true history and record of the events and leading characters connected with the heroic and successful struggle of the peoples of Middle and North-eastern Europe against autocracy and for independence and self-government for their respective nations and races; of the organization of provisional governments for nations whose temporary capitals were in other countries thousands of miles from the motherland, whose soldiers were scattered through the armies of other nations and over the entire globe but fighting valiantly with the Allied Nations and the United States against autocracy and for liberty and democracy; of the formulation and issuance in and from the capital city of our own glorious republic — of the thrilling and historic Declaration of Independence of the Czechoslovak Nation which sealed the doom of the Austro-Hungarian Monarchy; of the organization — in Washington, D. C. — of the famous Mid-European Union; of the scenes and conferences connected with and participants in the ceremonies attending the signing and proclamation — in the Declaration room of our Independence Hall at Philadelphia — of the historic and momentous Declaration of Common Aims by the representatives of twelve nations and peoples of Europe and Asia Minor which struck the shackles of autocracy and tyranny from many submerged and oppressed nations and gave political liberty to more than two-thirds of the peoples of Europe; of the disintegration and dismemberment of four vast and mighty empires; of the dethronement and annihilation of ancient and barbarous dynasties which for many centuries had ruled and held absolute and autocratic sway over the lives and destinies of a large proportion of the human race; of the re-birth of many nations long submerged and oppressed by autocratic and tyrannous dynasties, arising from out of the devastation and ruin brought about by the great world war as free and independent republics; of the moving spirits and leading characters and representatives of the nations and peoples directly concerned in that greatest and most sublime of all the dramas of democracy and liberation the world has staged.

This authentic record will be of inestimable value to the scholar and student of history. It will be intensely interesting to all native Americans who are proud of our great republic and conscious of what it means to be a citizen of the United States of America, and especially interesting and instructive for every man and woman of European birth or descent. For ages to come and generations yet unborn it will be a source of encouragement and inspiration for liberal and progressive minds of all nations and races.

From out of the dim past of centuries ago and the living present of our own day and time they come, moving spirits and leading figures in the age long struggle for liberty and human rights, including a remarkable group of native Americans who assisted in the preparation and participated in the ceremonies incident to the signing and proclamation of the Czechoslovak Declaration of Independence and the Declaration of Common Aims, live, move and act before our eyes. Empires crash! Dynasties pass; and new nations are born in our very presence.

First come the nations and peoples whose delegates and representatives signed Declaration of Common Aims of the Mid-European Union, in the order in which that momentous document of freedom and democracy was signed.

CZECHOSLOVAKIA

The ancient Czechs (Bohemians) of Austria and the Slovaks of Hungary. The proud and cultured kingdom of Bohemia in ancient times. Proud of its intellectual attainments, its religious freedom, and the bravery and genius of its men, whose sabres barred the Turk from the heart of Europe, held them, rolled them back and saved the Christian nations and our civilization from obliteration. Afterward — for three hundred years — the Lion of Bohemia slept; then awoke, and across the mountains, the valleys and the plains, his voice roared in anger and protest against autocracy and the tyranny of the Hapsburg and Hohenzollern dynasties. The heroes of White Mountain stirred in their sleep, their descendants sprang to arms. The proud banner of Czechoslovakia, the Czechs and the Slovaks, was flung to the breeze and, with the issuance of the Czechoslovak Declaration of Independence, the doom of the Austro-Hungarian Empire of the Hapsburgs was sealed.

Another Armistice Day has come and gone, with its colorful parades and waving flags, yet trailing in its wake a grim significance which only seems ironical in the light of the present world unrest, in its preparations for other wars yet to come. Only a half generation intervenes between the tragedy of 1914 and the present day, yet so close has the breath of war repeatedly scorched all nations of the world, that the universal peace and understanding the Armistice had hoped to bring about, seem a myth. From this chaos of confused, of extremely intricate, entanglements and animosities, there emerges a reflective and discriminative sense of the finer shadings of nationalisms—a better, more thoughtful, placement of our loyalties. And thus, we Lithuanian-Americans, while loyal to the country in which we live and devout to its cause, we still remain Lithuanians—proud of Lithuania, proud of its language, its customs, its culture, its history.

To put thoughts such as these in a human, entertaining, yet direct fashion has been the endeavor of authors Bunni Sovetski and Anthony Stelmok. Literary efforts of authors Sovetski and Stelmok, seen in the pages of the march of Lithuanian progress through the ages, will be presented at the L.U.C. Concert to be held December 4, at the Lithuanian Auditorium. The L.U.C. Concert is one performance of the winter season that you will certainly want to see and hear. So cross off December 4th on your calendar, right now, as "reserved for the L.U.C. Concert". Invite your friends, too, to come down for an evening of real enjoyment and entertainment.

J. Rachens

One More Week

One more week to sit and read about the Gates of Gedinimas, the flags of Lithuania, the armored knight on the white horse, the coat-of-arms of Vytautas or any other emblem that has stood for something dear to Lithuanians in the past or present.

THEN THE CONTEST CLOSES. ALL ENTRIES MUST BE DELIVERED OR POSTMARKED NOT LATER THAN NOVEMBER 28, 1938.

Typewritten or handwritten manuscripts will be given the same consideration. Facts, rather than eloquence of style, will determine the winners.

THE JUDGES:

Mrs. Dauzvardis, wife of the Lithuanian consul in Chicago, with a law degree of her own.

Mrs. Radkins, a charming and kindly personality, who is unusually well-read and just recently returned from a trip to Lithuania.

Mr. Rakstis, pharmacist, importer and former editor of the English section in NAUJENOS.

THE PRIZES:

The first two will receive copies of the precious album of "Vilnius" with fine photographs, beautiful lithographs and excellent drawings.

The third winner will receive a copy of "The Daina", an anthology of Latvian and Lithuanian folk-songs with an historical commentary.

Sit down and write your article now, if you already have information and don't have to read any more or consult anybody.

WHO WILL BE THE WINNER?

TREASURE UNDERGROUND — IN ILL.

Released by the State Geological Survey through the Illinois Chamber of Commerce.

Hot Prospect

A promising subject for future mineral research in Illinois is a peculiar rock formation that is present in Calhoun County, near the bank of the Mississippi River. It is a chocolate-colored limestone, containing a high percentage of a waxy or resinous substance that has not yet been identified. This wax, or resin, is inflammable, and so much of it is present in the voids of the rock that a ton of the limestone has been estimated to contain fuel values equal to about 80 pounds of coal. This combination of limestone and fuel substance in the same rock formation may be a circumstance of some significance, but careful researches will be necessary before we will be able to comprehend the full possibilities of such an unusual deposit. This particular rock is only one of a number of materials found in Illinois that are not yet being used, but which deserve recognition as worthy subjects for scientific investigation. Naturally, they will receive the attention that they deserve. In the meantime, nature will take care of them for us, against the time when we may find use for them.

THE WORLD AT A GLANCE

by Dr. E. G. Peters

"Dragging the Red Herring"

"Dragging the red herring across the trail" is a common practice among both writers and speakers on controversial questions, particularly when they cannot meet the argument of their opponents. The "red herring" business flourishes most widely in political contests, where it is often assumed that any means is justified by the end-victory.

American political contests, like those of other nations, show much "dragging of the red herring," as a glance at our recent history will reveal. Richard J. Lyons, Republican candidate for the U. S. senate, does not scruple again to "ring the changes" on the old "Red Bogey" while Glenn Frank has to call the Republicans' down for relying so much upon the smear-squad.

The 1936 campaign was even fuller of appeals to passion and prejudice than the present one. Charging that Roosevelt and other Democrats were communists, claiming that the Republicans must save this glorious republic from the "foul breath of Moscow," and stuffing the workers' pay-envelopes with false charges about the social security legislation — those are outstanding examples of the "red herring" business.

In the 1928 contest, the whispering campaign of G. O. P. against "Al" Smith's Catholicism went a long way to defeat the able New York governor. Left largely untouched were the real issue — the repeal or enforcement of prohibition, control of monopolies, reducing the tariff, affording security to workers, and increasing the purchasing power of workers and farmers at the expense of overweening takers of interest and profits.

Since the beginning of the century and longer, it has been the method of organized wealth to raise the cry of "radicalism" against any liberals and progressives who tried to bring about badly needed reforms. Before the World War such reformers were denounced as "socialists". Since that time, with the capitalists of the Occidents often quaking in fear of working-class revolutions, any person who dared to criticize the economic system has been labeled a dangerous "red", a communist in the pay of Lenin or Stalin.

For nearly a decade after 1917, critics of the present social order were jailed, like Debs and Haywood; deported like Emma Goldman and Alexander Berkman; or thrown out of office to which they had been duly elected, like the socialists from the New York Assembly. More recently came state laws requiring teachers to take oaths of loyalty; then followed the "Whitch Hunts" for "reds" among our university professors.

Appeal to prejudice and passion in an argument is like appeal to the sword in international affairs. Neither settles anything, except which side can more effectively stir up the baser passions in mankind and can murder the finer ideals. The original difference still persists; the original issue still remains unsolved. Meanwhile, great harm has been done through beclouding the issue, through poking the fires of passion rather than appealing to the light of reason and human generosity.

If mankind could only learn to discuss controversial questions by appealing to facts and reason through honest argument instead of by stirring up old prejudices and hot passions through "dragging the red herring across the trail", how much less would be "man's inhumanity to man!"

—Ye Eds.

Bijunelis Hi-lites

After 19 comes 20, and this is it! What is it? Why, our 20th anniversary season, and you can be sure we're mighty proud of it! All of our activities have been successful but this year they profess to be even more so.

As in previous years, we are starting our season with a Bunco Party which will be held next Sunday, Nov. 27, at our new rehearsal hall, the Masonic Temple at 3349 W. North Avenue. The admission is only \$30 for which the ladies can play Bunco (and win a prize), and the men may play pinocle, "66" or whatever else they prefer. Refreshments will be served and a home-made cake raffled off. Chorus members wishing to play will be charged just \$20.

So, let's all be there, at 4:00 o'clock, for an evening of enjoyment.

I. C. M.

PIRMYN SHARPS AND FLATS

Pirmyn was the first American Lithuanian chorus to tour Lithuania in June, July 1938. Now, Birute chorus under the guidance of Mr. Byanskas, and the Northside Men's chorus under the direction of Charles Stephens are going to Lithuania in 1940.

These 2 choruses have the undivided support of Pirmyn. A lot of luck to them in their 1940 venture.

Pirmynite Josephine Aleksa, Bridgeport dancer, is making Kaunas her permanent home. Miss Aleksa has become Mrs. Josephine Misiureviciene, the wife of a Lithuanian army officer.

Another Pirmynite Sally Aleksunas who remained in Kaunas last Summer to study at the Vytautas University, is also contemplating marriage there.

Pirmyn's congenial friend Mr. Bartškis in Lithuania would like to communicate with some of you chorus members. So, if you will, please write even if it's only a few words.

Saturday Nov. 12th Pirmyn presented the operetta "Grazi Galateja" at Liberty Hall, 14th st. and 49th Court, Cicero, Illinois. The singing roles were sung by Lillian Stupar, Estelle Rimkus, John Rukstala, and Al Brazis. The sponsors were the L.K.D. (Lietuvos Kareiviu Draugija).

Sunday Nov. 13th in Waukegan, Ill., Pirmyn triumphed again at the Liberty Hall, 8th and Adams sts. The S.L.A. 262 were the sponsors.

Soloists were Victor Berber, Pazarskis, John Rukstala, Onuks Skaver, Mrs. Stephens, and Andy Norbut. The Pirmynites kept the Waukegan people in a happy frame of mind with their singing and dancing until the wee hours of the night.

Two birthdays fell on Nov. 13th. They were Julia Kazlauskas, and I. Girchius. Happy birthday, folks.

We hear that a former old member will soon be returning into our folds. The name of the Miss is Ann Kairis who is a L. U. C. member.

Recommended by Judge Zuris, Frank Alis was working in the new Chicago subway under construction. Dissatisfied, Frank went to Detroit, Michigan, in quest of another job by bus with Pirmyn Nov. 20th, where Pirmyn presented a concert. (Mr. Alis still has a few scars on his right foot that he received when he worked in the last tunnel Chicago built.)

Pirmyn has so far presented concerts in East St. Louis, Ill., Waukegan, Ill., and Detroit, Michigan.

Pirmyn is going by bus to Cleveland, Ohio soon. A little polishing up on the old and new songs is needed. So, come all ye faithful. Rehearsals are Tuesday and Friday at 8 o'clock says RASKEY HUEY.

Personalities of Interest

Thanksgiving

For friends and for enemies, for joys and for sorrows, for personalities to interview and for readers to write for, we are thankful.

What would life be without friends? What would we be without enemies? Most often, you know, it is some fault of our own that creates an enemy and only through and after the creation of that enemy do we become aware of that fault of our own.

We are also thankful for the faults of others; sometimes, seeing them, we are able to escape from or shake off certain undesirable characteristics from ourselves.

But, not always. For instance, we know somebody who is forever philosophizing, as we call it, and who bores us once in a while; yet, here we are, doing the very same thing and possibly boring you (do, do write and say you liked it!). However, we're started and cannot stop, regardless of who says what.

== Birute ==

Lovers of drama, music and song, greetings from Birute's correspondent. Yes, greetings to you all, for you are all waiting for the opening of "Birute's Fall" season, which opens in full swing Sunday, December 11, 1938, at Sokol Hall, 22rd & Kedzie Avenue, with the operetta, none other than Perikola which some of you saw this year, May 1st. By a large request to have it again, for it was a success and a great operetta, and played by great cast, you will see the same line up this year in their same character roles, to give you that double success of Perikola, which Birute is out to do in their second appearance of Perikola this year.

The characters will be listed in a week or two, and you will be able to pick your favorite character and watch him or her perform, and I am sure they will out do their past performance. So let's all see you there at Sokol Hall, December 11, 1938.

Yes, attendance to rehearsals is grand, even some of the old timers are coming out of their hiding place and joining in to help Birute open up its fall season. So let's all see you attending these last few important rehearsals.

I beg your pardon; last week, I mentioned there were only two, (2) of our fairer sex entered in the beauty contest but there were four.

Aldona Rutkauskas, Genevieve Vespender, Sadie Termenas, Robera.

Out of these four, Aldona, as you all know, obtained 3rd place. Congratulations!

What's this we hear about our little Helen Vespender being ill for the past two weeks? Come on, Helen, buck up we need you for our operetta, they can't keep a strong little lady down, so we all hope and wish you a speedy recovery and to get back to our fold and continue your good work.

And now, till Friday, at Sandara Hall. As ever,

BJB.

What may seem to be a fault in one way, as per above, may also be quite a fine attribute from another angle. It just occurred to us that above fault may take on the garb of an admirable characteristic, namely, "stick-to-it-iveness".

We only hope that we continue to stick to it, — we mean, to this column and to this page. There have been a number of columns started and a number of publications issued which were not continued very long, all because someone or other did not stick to them. We have in mind two recent efforts which are falling by the wayside, it seems, judging from the absence of current issues of both publications.

One, at least, lived a while and its authors put in considerable time and energy. What it lacked we cannot say. The other sang far and loud of its for-coming first issue long before its appearance, raising all expectation to the pinnacle. Perhaps, its own build-up scared the authors, who created only a very limited number of issues and have now not been heard from for months.

We are sorry these undertakings were not upheld and regret that not even a one could meet with respectable success. Nevertheless, we are glad, we are thankful, that there are those who have the conviction, courage and will to start such activities even though they fail to carry on.

Years ago, there was an English section started in NAUJENOS under the editorship of the once-thriving Lithuanian Students' Association of America. It served a certain need; it accomplished a certain purpose, albeit it did not live any too long.

Today, another English section is back on the pages of NAUJENOS, for a longer period now than ever before. It is the fruit of all above-mentioned efforts. The timid recurring whispers are talking in a more steady voice. Our English speaking readers enjoy exchanging bits of news, chatter, comments and information through a page that is theirs!

We are thankful that such personalities as Mrs. M. Jurgelonis and Mr. P. Grigaitis of the NAUJENOS staff understand that need and sponsor an English section among this newspaper's special features.

Speak up, silent readers, for they're your acknowledgment and expression.

And we are thankful that we had this opportunity of telling you all this, for we mean every word of it.

Yes, a lot of things we are thankful for and these are only part of them. But this ends our column and we have space enough only to wish that all of our readers will have much to be thankful for this Thursday, America's Thanksgiving Day.

—Neway.

SAVE
the
EVENING
of

December 4, 1938

for the
L. U. C.
PROGRAM
and
DANCE

ZMOGUS, KURIS PARAŠE REDAKCIJOMS 60,000 LAIŠKŲ

Anglijoje yra gražus paprotys. Ten žmonės labai mėgsta bendradarbiauti su spauda. Ateina kokia nors mintis anglui į galvą, jis ir pilia laišką redakcijai. Visi didieji anglų dienraščiai turi nemažus skyrelius, kurie pavadinti "Letters to the editor" (Laiškai redaktoriams). Tokius skyrius turi ir didesni savaitraščiai ir net mėnesiniai žurnalai. Dienraščiai kiekvieną dieną išspausdina po 5—10 tokių laiškų, o kai įvyksta koks nors politinis įvykis, tokių laiškų skaičius dar žymiai padidėja. Paprastai laišku nėra ilgi, po keliolika ar net keturdešimties eilučių. Anglai moka preciziškai trumpai savo mintis išreikšti, o be to, dar sutrumpina ir redaktorius pieštukas. Paprastai po

rai paprasti skaitytojai puolė ministerį pirmininką ir nesigailėdami "stiprių" žodžių kritikuoti ir demaskuoti jo politiką. Tarp daugybės tokių laiškų rašytojų atsiranda net ir čempionų. Štai anglų dienraščiai dabar apgailestauja netekę labai sąžiningo tokių laiškų redakcijai rašytojo, kunigo J. B. Bekono—Filipso (Bacon-Phillips), kuris šiomis dienomis, sulaukęs 81 metų mirė. Tai buvo tikras šios srities čempionas. Mat, per savo, tiesa, netrumpą amžių jis parašė net 60,000 laiškų redakcijoms. Tai savo tradicijai jis liko ištikimas iki pat mirties, nes ir mirties patalę gulėdamas, dar parašė laišką redakcijai. Anglų dienraščiai jį vadina laiškų rašymo spaudai pasaulio čempionu. Nors velionis Bekonas—Filipas buvo kunigas, bet daugiausiai savo laiškų jis siųsdavo liberalų dienraščiui "News Chronicle". Viso tokių "rašytojų" "amatu" jis "vertėsi" net 59 metus. Apskaičiuojama, kad jis parašė, kaip jau minėjau, daugiau negu 60,000 laiškų, iš kurių apie 9,000 buvo išspausdinti. Žinoma, ne visus gautus laiškų redakcijos spausdina, nes tai užimtų labai daug vietos.

"News Chronicle" dienraštis, pranešdamas savo skaitytojams apie uolio jo laiškų rašymo čempiono mirtį, rašo: "Niekomet jų daugiau "News Chronicle" laišku ir korespondencijų skiltyje trumpų, bet nuolatinių laiškų apačioje nebebus. Pateiktas parašas: "J. P. Bacon-Phillips, Burgess Hill, Sussex". Jis mirė."

Apie jo laiškus tas dienraštis taip rašo: "Jis rašė trumpai ir aiškiai visais klausimais, pradedant nuo socialinio neteisimumo, iki įvairiausių papročių ir mažai žinomų faktų."

Žinoma, iš daugybės jo laiškų pasitaikydavo ir keistų, juokingų. Pav., viename laiške jis paskelbė, kad visi inteligentai, kurie rūpinasi savo sveikata ir patogumais, turi dėvėti naktinius marškinius, o ne pažamas. Jis buvo griežtas pažamų priešininkas.

Tame laiške jis rašė: "Jei dvylika žmonių sėdės prie pusryčių stalo, aš manau, kad aš galėčiau tuojau išskirti tuos asmenis, kurie naktį miega apsirengę naktiniais marškiniais, nes jie bus geriau pasilėję, negu pažamininkai."

Laikraščiams laiškuose jis net rašė ir apie savo patiesusus, prileisdamas, kad jie esą bacilų koštuvas, o apie savo barzdą jis tvirtino, kad žiemą ji jį šildanti, o vasarą šaldanti.

Be to, buvo daug ir rimtesnių laiškų. Paprastai, jis prie savo "kurybos" darbo sėsdavo po pietų ir per valandą parašydavo maždaug vidutiniškai po 12 laiškų redakcijoms.

Ilgą laiką jis šioje srityje konkuravo su misteriu Aldernonu Aštonu, kuris taip pat buvo nemažas šios srities čempionas, ir mirė truputį anksčiau. Pagaliau jie atsisakė konkurencijos ir susitarė gerbti vienas kito plačias žinias ir energiją.

Kai kurie jo laišku turėjo

SLA. 195 KUOPOS SIMTAPROCENTINĖ ŠABONŲ ŠEIMYNA IŠ PITTSBURGH, PA.

Pirmoje eilėje sėdi (iš kairės į dešinę): Estelle, Ruth, Helen; antroje eilėje stovi (iš kairės į dešinę): Frank Jr., Mrs. Helen, Frank Sr. ir Josephine.

Šiame paveiksle matome skaitlingą ir pavyzdinę SLA. narių šimtaprocentinę šeimyną. Tai yra sektingas pavyzdys ir kitoms mūsų šeimynoms susirūšti tarpusavyje ne tik šeimyniniais ryšiais, bet savišalpos, draugiškumo ir broliškumo.

Tada, žinoma, nereikės tėvams dejuoti, kad jų sūnys arba dukterys ištautėja ir nutolsta ne tik nuo lietuvių, bet ir savo tėvų. SLA. yra vietos ne tik tėvams, motinoms, bet visoms šeimynoms.

rimtų pasėkų. Žymiai anksčiau, vienas šveicaras darbininkas, apkaltintas žmogžudyste, buvo nubasistas mirti. Kun. Bekonas—Filipas parašė griežtą laišką prieš tą sprendimą. Visuomenė prasidėjo reakcija ir sprendimas buvo pakeistas. Kitas jo laiškas turėjo įtakos ir buvo išleistas vaikų apsaugos vienas įstatymas.

Laiškų redakcijoms rašytojams jis davė tokį patarimą:

"Atsiminkite, kad norėdami į kūrį nors dalyką kirsti, kirkite, kol jis dar yra "karštas", ir viršunę, kirkite smarkiai, padarykite originalių pastabų, surinkite mažai žinomų faktų, visuomet savo atmintį laikykite parengta, bukite akylus ir korektiški."

Be laiškų rašymo velionis kunigas turėjo ir kitą "hobby" (anglai taip vadina "arkliuką", "biziką", kurio nors daikto pamėgimą). Tie hobby angluose yra labai populiarūs, nes jie, rašydami apie kiekvieną žymenį žmogų, būtinai pažymi ir jo hobby. Taigi, toks Bekono—Filipso hobby ir buvo vaikščiojimas. Jis visuomet išėdavo pasivaikščioti plėntais, nešdamasis nedidelę valizėlę, kurioje būdavo sudėta pypkės tabakas, biskvitai ir t. t. Tais dalykais jis vaišindavo ant kelio sutikus pakeleivius.

Jis pažino daugelį šimtų po Angliją besibastančių įvairių

THE BRIDGEPORT KNITTING MILLS

F. Selemonavich
Sveterių ir drobių
dėl paklodžių ir už-
valkalų krautuvė at-
dara kasdieną ir va-
karaus — ir sekma-
dienais.

Telefonas Victory 3486
504 West 33rd Street

tokių piligrimų, kurie jį vadindavo "Peni klebonu", nes jis jiems visuomet duodavo po peni. ["L. Ž."]

—Pone redaktorium, aš galiu pranešti jūsų skaitytojams labai linksmą žinią. Kometa žemę palies ne 1948 metais, kaip anksčiau tvirtinai, bet tik 1974 m.!

ČESNAKAI-PETRUSKOS nuo AUKSTO KRAUJO spaudimo

Medikali reportai sako, kad Česnakų-Petruskų koncentratas turi dvigubą veikimą aukštam kraujo spaudimui mažinti. Pirmiausia jis linksta atleisti susingusias arterijas. Antra, jis patikrina ar sutrūkęs kraujotakos sistemos žarnos, viena ir aukšto kraujo spaudimo priežastis. Norint gauti koncentratą Česnakų ir Petruskų bekvapę, be skonių formą, klausykite savo vaistininko ALTIMIN, Garlic-Parsley tablečių. Didelis dėžės 50 c. be gėlo pinigų taupančios pakelės \$1.00. ALTIMIN vartojamas pakartotinai su reguliariomis pertraukomis padeda sumažinti aukšto kraujo spaudimą, galvos galvą ir svėginti, paminčius nuo aukšto spaudimo. Kad sužinoti kas pakelia kraujo spaudimą ir gydymą, klausykite gydytojų. Del dykai samplo ir knygos apie vertingas aukšto kraujo spaudimo žinias rašykite VAN PATTEN CO., 54 W. Illinois, Dept. F. Chicago

Phone CANal 9560

Vonias visada galima imti

RUSIŠKA IR TURKIŠKA MAUDYNĖ

ANT KETURIOLIKTOS GATVĖS

908-910 West 14th Street, Chicago, Illinois

Pertaisyta moderniškai. Visi parankumai įvesta

MASAZAS — CHIROPODIST

Atdara dieną ir naktį.—Moterim trečiądien. (Wednesdays)

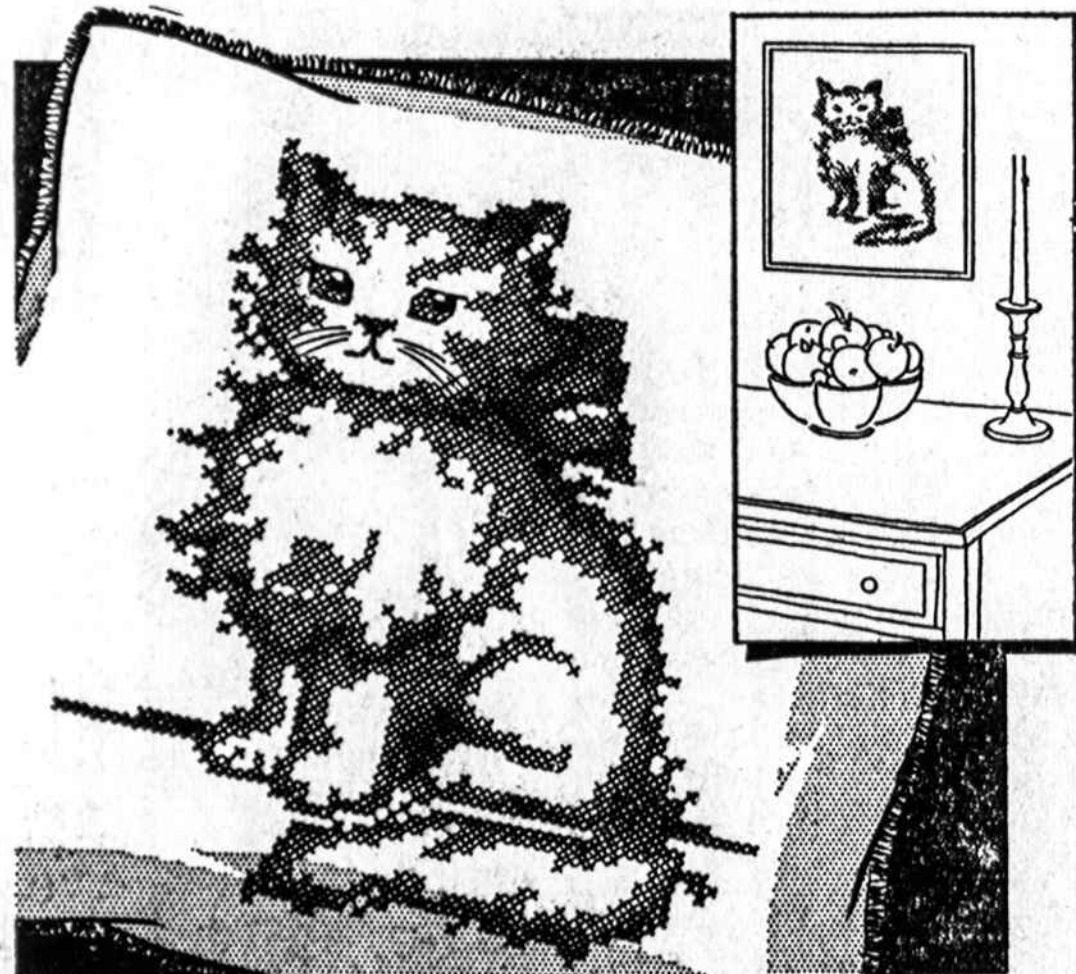
Spausdinam

PLAKATUS, BILJETUS
BIZNIO KORTELES
DR-MS ATVIRUKUS
KONSTITUCIJAS IR
DAROME VISOKIUS
SPAUDOS DARBUS

NAUJIENOS

1739 South Halsted Street
CHICAGO, ILLINOIS
Tel. Canal 8500

GRAŽUS PAVEIKSLAS PADUŠKAI

CROSS STITCH KITTEN

PATTERN 1777

No. 1777 — Vartokit juodus arba tamsiai rusvus siulus.

NAUJIENOS NEEDLECRAFT DEPT.,
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

No. 1777

Čia įdedu 10 centų ir prašau atsiųsti man Pavyzdį No. ....

Vardas ir pavardė .....

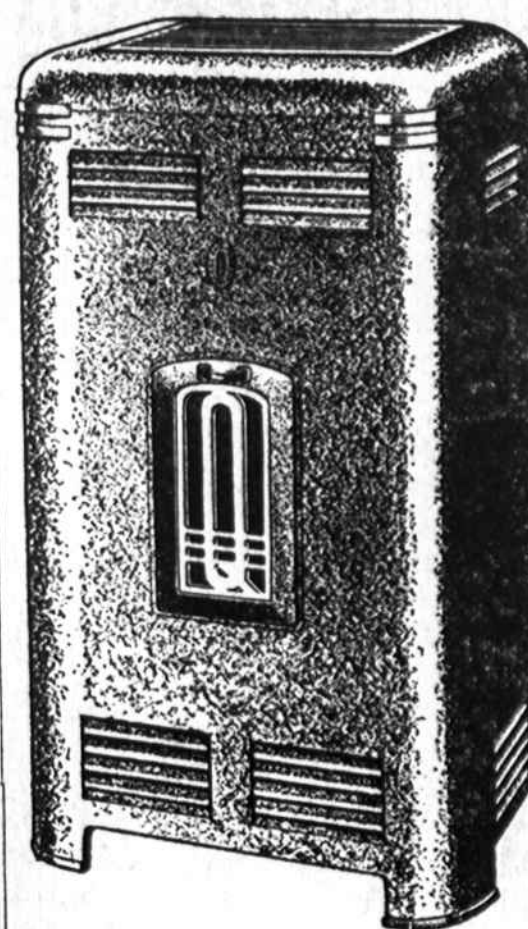
Adresas .....

Miestas ir valstija .....

PETER PEN

Warehouses Išpardavimas

Kalakutas dykai su perka-
ma radija, Pečiumi, Bed-
room Setu, Stalu, Skalbima
Mašina, Elektrikine Le-
daune, Parlor Setu ar
Karpetu

Jūsų Senas Parlor Setas Per-
dirbama išnauja nauju mate-
rijolu už \$38.00

JOS. F. BUDRIK FURNITURE CO.

3409-21 S. Halsted St.

Tel. Yards 3088

Nedėlio vakare 5:30 pasiklausykite gražaus lietuviško programos iš stoties WCFL 970 k.

Lietuvis Plumberis

— Laisnuotas —

GAS FITTINGS and SEWERAGE
also BEER COILS in TAVERNAS.

IRENGIA STOKERIUS

JOHN YERKES

2422 W. 69th St.

Tel. Hemlock 2887

Rez. Republic 5688

Bowling-Billiardai

20 Aslų — 10 Stalų

Gėrimai ir užkandžiai vietoje
Rezervacijos Kiliubams

Milo Wiesner Recreation

819-823 W. 35th St.

Tel. Yards 4621-4622-2868

Victor Bagdonas

LOCAL & LONG DISTANCE
MOVING

Perkraustom forničius, planus ir
visokius rakandus bei štorus. Ve-
žam į farmas ir kitus miestus.
Žema kaina. Musų Darbas ga-
rantuotas. Taip pat pristatom an-
glis į visas miestas dalis.

3406 So. Halsted St.

Saukit Tel. YARDS 3408

Garsinkitės "N-nose"

KASDIENINIS BIZNIO ŠAR-
ŠAS — ALFABETO
TVARKOJE

LIGONINES— HOSPITALS

SVEIKATOS KLINIKAS

TONSILAI IŠIMAMI \$12.50

už .....

GYDYMAS \$50.00

LIGONINĖJE

RAUDONGYSLĖS IŠIMAMA viena

diena ligoninėje \$15.00

RAUMATIZMAS \$2.00

greitai palengvinama

VISAS LIGAS GYDOMA \$1.00

Egzaminaciją įskaitant vaistus

DOUGLAS PARK HOSPITAL

1900 So. Kedzie Ave., Chicago

Tel. Lawndale 5727.

FOTOGRAFAS

CONRAD

FOTOGRAFAS

Studija įrengta pir-
mos rūšies su mo-
derniškais užlaido-
mis ir Hollywood
šviesomis. Darbas
garantuotas.

420 W. 63rd St.
Tel. ENG. 5853-5840

Pakvietimas į Chicago Lietuvių Draugijų Konferenciją

Gruodžio 18 d., 1 val. po pietų, Lietuvių Auditorijoje, 3133 So. Halsted St., įvyksta metinė Chicago Lietuvių organizacijų konferencija po vadovybės Amerikos Lietuvių Kongreso, kuris yra užsibrėžęs

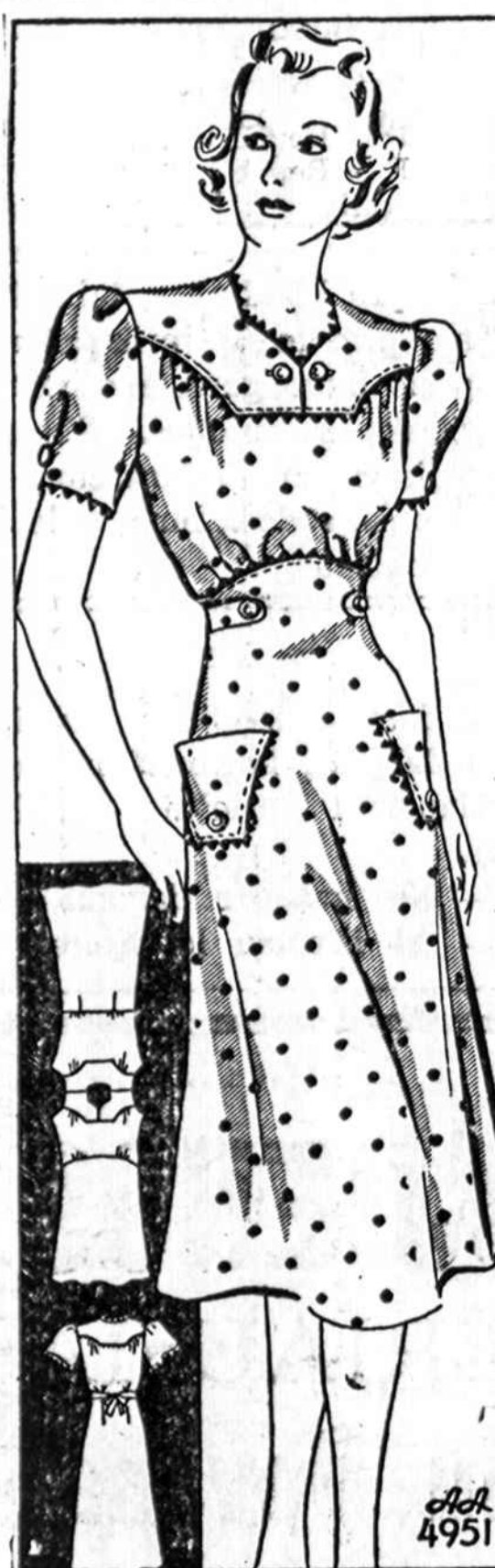
1. Teikti Lietuvos žmonių moralinę ir medžiaginę pagalbą jų kovojai dėl atsteigimo demokratinės tvarkos Lietuvoje ir dėl savo buklės pagerinimo; ir
2. Rupintis Amerikos lietuvių kultūriniais reikalais.

Centralinio komiteto nariai raportuos, ką kongresas yra nuveikęs per pėjus metus, ir Chicago Skyriaus valdyba raportuos apie vietinę darbuotę.

Bus išdirbti planai ir išrinkti komitetai tolesnei veiklai. Malonėsite umai išrinkti savo atstovus vieniems metams ir pasiųskite juos į konferenciją. Tamstų organizaciją atstovauti.

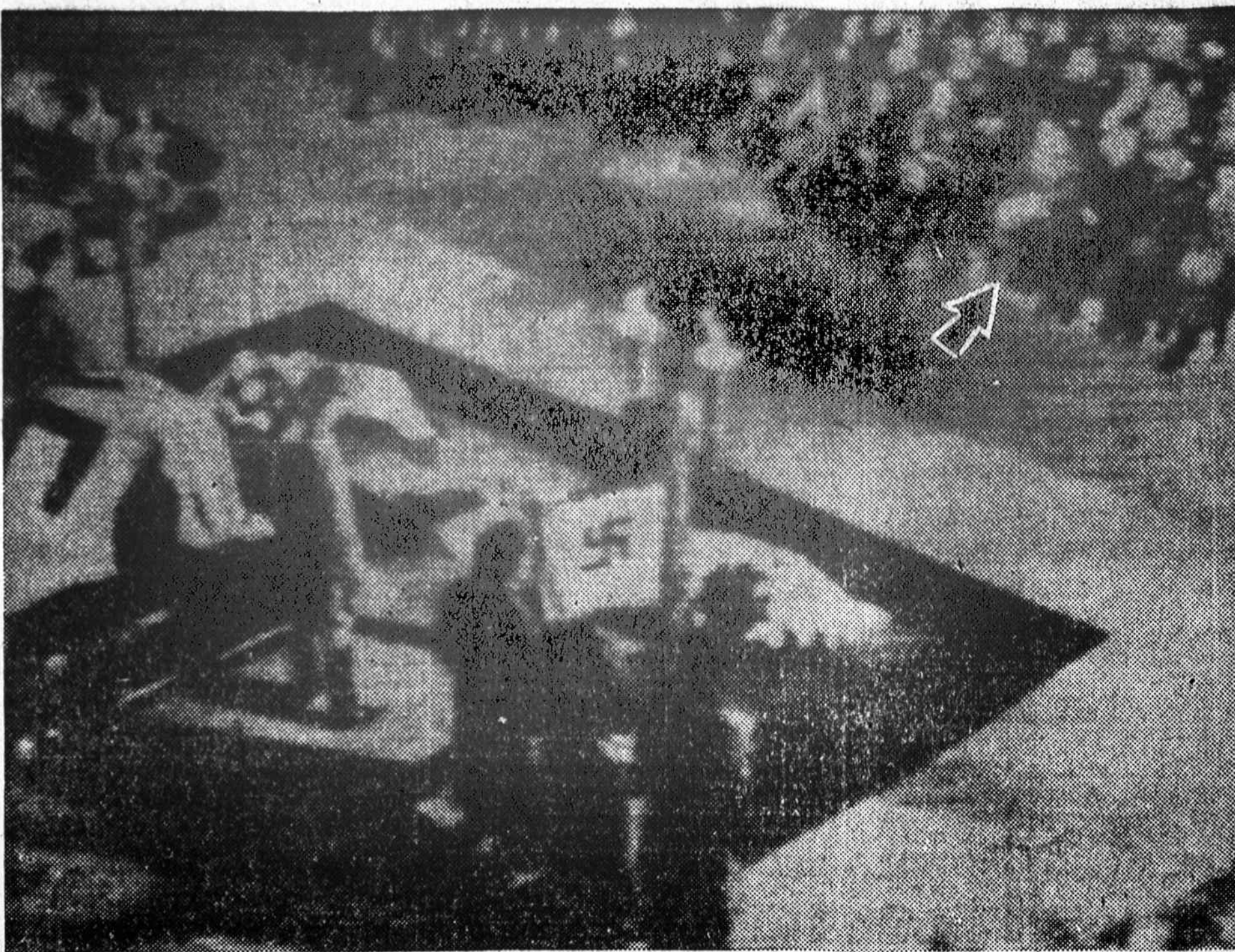
Į konferenciją delegatus siunčia organizacijos, kurios turi nedaugiau kaip 50 narių, po vieną atstovą, ir nuo didesnių po vieną atstovą nuo kiekvienų 50 narių, ir po vieną nuo didesnės šios skaitlinės dalies. Naujos ir senos Kongreso organizacijos privalo užsimokėti nuo \$1 iki \$5 į metus į Centrą ir 25c į Chicago skyrių. Delegatai, malonėkite pasirūpinti šiuo reikalu.

MADOS

No. 4951 — Lengvai pasiuvama, graži namie devėti suknelė. Sukirptos mios 14, 16, 18, 20, taipgi 34, 36, 38, 40 ir 42 colių per krutinę. Norint gauti vieną ar daugiau virš nurodytų pavyzdžių prašomė iškirpti paduotą blankutę arba priduoti pavyzdžio numerį pažymėti mierą ir aiškiai parašyti savo vardą pavardę ir adresą. Kiekvieno pavyzdžio kainą 15 centų. Galite pasiųsti pinigų arba pašto ženkleliais kartu su užsakymu. Laiškus reikia adresuoti: Naujienos Pattern Dept., 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

NAUJIENOS Pattern Dept.
1739 S. Halsted St., Chicago, Ill.
Čia įdedu 15 centų ir prašau atsiųsti man pavyzdį No. _____
Mieros _____ per krutinę _____
(Vardas ir pavardė) _____
(Adresas) _____
(Miestas ir valstija) _____

ADOLF HITLERIS (jį jį atkreipta strėlė) ir kiti aukšti nacių pareigūnai Ernst von Ratho, vokiečių ambasados Paryžiuje sekretoriaus, laidotuvsė. Rathą ambasadoje nušovė jaunutis iš Lenkijos atvykęs žydas.

Dr. Black'ui Siuloma Sveikatos Tarybos Pirmininko Vieta

Mėras Kelly pasiūlė Dr. R. A. Black'ui užimti sveikatos tarybos pirmininko vietą, iš kurios "neribotam laikui" pasitraukė Dr. Bundesen.

Dr. Black yra pasižymėjęs vaikų ligų specialistas ir Loyolo universiteto medicinos profesorius. Šiandien iš jo laukiamas galutinio atsakymo, — sutiks jis tas pareigas eiti, ar ne.

Vaikus Reikia Pasodinti

Chicago Motor Club pataria tėvams tinkamiau prižiūrėti savo vaikus. Jeigu vaikai važiuoja automobiliu, tai reikia žiūrėti, kad jie sėdėtų. Nes jei jie stovi automobiliu ir dairois, tai labai lengvai gali įvykti nelaimė. Nuo kiek didesnio truktelėjimo vaikai gali pagriuti ir kartais labai sunkiai susižeisti.

Staiga Mirė Kazimiera Bartkienė

BRIGHTON PARK. — Per reitą šeštadienį Kazimiera Bartkienė (1814 W. 46th St.) atsielė ryto metą jausdamosi visai silpna. Eidama vandens atsigerti ji staiga sugniužė. Tuoj liko pašauktas gydytojas, kuris rado ją jau negyva. Mirė ji širdies liga.

Velionė Bartkienė išgyveno Brighton Parke daug metų. Paliko ji du sunus.

J. F. Eudeikio laidotuvių įstaiga ją laidos.

NIKODEMAS, C. KRUKONIS

Persikyrė su šiuo pasauliu Lapkričio 19 d., 3:20 val. po pietų, 1938 m., sulaukęs 57 metų amžiaus, gimęs Vilniuje.

Amerikoj išgyveno 39 m. Paliko dideliame nuliudime moterį Oną, po tėvais Ruge, 4 sunus: Vytautą, Algirdą, Nikodemą Jr. ir Valdemarą, marčią Margaret, anukę Carroll Ann, 4 brolius, 2 seseris ir daug kitų giminių. Priklaušė prie SLA.

Kunas pašarvotas P. J. Ridiko koplyčioje, 3354 So. Halsted St. Laidotuvsė įvyks Trečiadienį, Lapkričio 23 d., 8:00 val. ryto iš namų į šv. Jurgio parap. bažnyčia, kurioje atsisbus gedulingos pamaldos už velionės sielą, o iš ten bus nulydėtas į šv. Kazimiero kapines.

Visi a. a. Nikodemo C. Krukono giminės, draugai ir pažįstami esat nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvsė ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliudė liekame, Moteris, Sunai, Marti, Anukė, Broliai, Seserys ir Giminės. Laid. Dir. P. J. Ridikas, tel. YARDS 1419.

Nuliudė liekame, Dukteris, zentas, anukė, seserys, švogeriai, pusbroliai ir gmn. Laid. dir. S. P. Mažeika, Tel. YARDS 1138.

A. I. A.

ALEKSANDRA BUDO

Gyveno 4529 So. Wood St.

Persikyrė su šiuo pasauliu Lapkričio 17 d., 4:30 val. po pietų, 1938 m., sulaukęs pusės amž., gimęs Suvalkų apskr., Kalvarijos parap.

Amerikoj išgyveno 30 m. Paliko dideliame nuliudime 3 sunus, Mieczeslovą, Viktorą ir Ignacą, 3 marčias Minnie, Helen ir Adele ir jų šeimynas ir daug kitų giminių ir pažįstamų.

Kunas pašarvotas 6128 So. Francisco Ave. Tel. Prospect 7343. Laidotuvsė įvyks Antard., Lapkričio 22 d., 8:00 val. ryto iš namų į šv. Kryžiaus parap. bažnyčia, kurioje atsisbus gedulingos pamaldos už velionės sielą, o iš ten bus nulydėtas į šv. Kazimiero kapines.

Visi a. a. Aleksandro Budo giminės, draugės ir pažįstamos esat nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvsė ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliudė liekame, Sunai, Marčios ir kitos Gim. Laid. Dir. J. F. Eudeikis, Tel. YARDS 1741.

A. I. A.

PRANCISKUS ŠIRVIDAS

Persikyrė su šiuo pasauliu Lapkr. 19 dieną 8:30 val. vak. 1938 m., gimęs Tauragės apskrityje, Pagamancijų parap., Putvės kaime.

Paliko dideliame nuliudime dukterį Helen, dvi seseris Pauliną Meškauskienę, švogeri Adomą, Kazimierą Vaiteikienę švogeri Simoną ir jų šeimynas ir daug kitų giminių, Lietuvoje pamotė Julijoną širdvieni ir šeimyna. Kunas pašarvotas S. P. Mažeikos koplyčioje, 3319 Litanica Ave. Laidotuvsė įvyks trečiadienį, Lapkričio 23 d., 8:00 val. ryto iš kopl. į šv. Jurgio parap. bažnyčia, kurioje atsisbus gedulingos pamaldos už velionio sielą, o iš ten bus nulydėtas į šv. Kazimiero kapines.

Visi a. a. Pranciškaus Širvido giminės, draugai ir pažįstami esat nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvsė ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliudė liekame, Dukteris, Seserys, švogeriai ir Giminės. Laid. Dir. S. P. Mažeika, Tel. YARDS 1138.

Metinės Mirties Sukaktuvės

LŪIS SPRINDIS

Mirė Lapkričio 21, 1937 m.

Jau metai prabėgo kai nemielasirdinga mirtis išplėšė Tave iš mūsų tarpo. Paliko neišgydomas žaizdas. O namuose neužpildoma tuštybė. Tave kasdien minime su širdies skausmu ir niekuomet niekuomet neužmiršime. Išėjai ramiai mūsų brangusis.

Nuliudus ŠEIMYNA.

URBA

GELININKAS

4180 Archer Avenue

Phone LAFAYETTE 5300

LOVEIKIS

KVIETININKAS

Šiandien Gėles, Telegrafu, Viskas Pasaulio, Dailis.

Gėlių Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams.

3346 So. Halsted Street

TEL. YARDS 7308

Paieškojimas Nr. 94.

Lietuvos Konsulas Chicagoje paieško sekančių asmenų:

BARTULIO ar Bertulio, Jurgio. Iš Lietuvos išvykęs apie 1885 m., gyvenęs New Yorko apylinkėje iki persikėlimo Chicago apie 1900 m. Ar jis tebėra gyvas, ar jau miręs, giminės žinių neturi.

GILIO, Jono. Gyv. 551 W. Madison st., Chicago, Ill.; mirė 1936 m. ir paliko bankuose virš dviejų tukstančių dolerių. Velionį pažinusieji arba apie jo gimines ką nors žinantieji prašomi painformuoti Konsulatą.

LINKAUS, Jurgio. Pirma gyvenimo 4020 W. Lafayette Blvd., Detroit, Mich. Tarnavo Jungt. Amerikos Valst. kariuomenėje.

NUTAUTO, Rapolo. Gyv. Chicago, Ill. apie 30 metų. Apie 60 m. amžiaus. Išvyko Amerikon iš Drabulynės km., Kauno apskr. prieš didįjį karą.

RUDZINSKO, Martyno. Apie 60 m. amžiaus. Gyveno 18th street apylinkėje.

RYMONIO, Karolio. Apie 50 m. amžiaus. Kilęs iš Termunų km., Utehos apskr. Amerikon atvyko prieš didįjį karą, gyvenė Chicagoje.

SAVICKO, Vlado. 1913 m. atvyko Amerikon. Gyveno Naujojoje Britanijoje, vėliau persikėlė į Clinton, Indiana. Apie 50 m. amžiaus. Kilęs iš Piliakalnio km., Trakų apskr.

STOŠIAUS, Kazimiero. Gyveno 2247 W. Austin ave., Chicago, Ill.

VAIČULIO, Petro. Atvykęs Amerikon 1908 m., dirbo cigaru fabrike ant Paulina St. pas dėdę Joną Jankauską.

Ieškomieji asmenys arba apie juos žinantieji prašomi galimai greičiausiu laiku atsiliepti.

LIETUVOS KONSULATAS, 100 E. Bellevue place, Chicago, Illinois.

Iš Teisybės Mylėtojų Draugijos Susirinkimo

Teisybės Mylėtojų Draugija laikė savo mėnesinį susirinkimą lapkričio 13 dieną, Chicago Liet. Auditorijoje. Susirinkimas buvo atidarytas pirmininko J. Balčiuno. Nutarimai iš pereinamo susirinkimo buvo priimti kaip skaityta. Priėjus prie ligonių raportų pasirodė, kad draugijos ligonių lankytoja ponija Emilija Nesterienė yra iš Lietuvos sugrįžusi. Ir kadangi ponija E. Nesterienė ne tik kad yra ligonių lankytoja, bet ir gabi draugijos veikėja, tad visi nariai nuosirdžiai ją sveikino. Toliau sekė komisijų raportai. Rudeninio baltaus komisija raportavo, kad jau yra prie baltaus pilnai prisirengusi. Baltus įvyksias kitą šeštadienį, tai yra lapkričio 26 dieną, ir kvietė visus narius skaitlingai atsilankyti ir linksmai vakarą praleisti prie gero Al šemeto orkestro. Paskui buvo pakeltas klausimas apie Chicago Lietuvių Auditorijos perorganizavimą pagal naują planą, kuris buvo daugumo balsų atmetamas. Prie naujų sumanymų buvo nutarta rengti metinį balių po Naujų Metų. Baltus įvyks vasario 19 dieną, 1939 metais.

— Draugijos korespondentas.

CLASSIFIED ADS.

HELP WANTED—FEMALE

Darbininkų Reikia

PATYRUSIOS GELIŲ DIRBĖJOS namuose dirbt. Gera kaina. 14 N. Michigan, Room 407.

REIKIA 2 MOTERŲ skudurams

skirstyti. Patyrusių.

D. MILLER and SONS, 2155 Ogden Ave., įėjimas iš Taylor Street.

FURNISHED ROOMS—TO RENT

Gyvenimui Kambariai

RENDAI KAMBARYS apšildomas, vaikinui, merginoms arba vedusiui porai. 3933 So. Talman Av.

FOR RENT—IN GENERAL

Rendai—Bendrai

RENDON 6 kambarių — pečių šildomi naujai išdekoruoti. 3139 W. 38th St. Antros lubos.

RENDON 4 RUMŲ naujas namas (mažai seimai), nebrangiai arba parduosiu su mažu įmokėjimu, taipgi dvilietis. Medžio ir muro, platus lotas \$2900. 7104 Archer Av. Tel. Portsmouth 9402. Chapulis.

RENDAI 7 KAMBARIŲ, garu šildomi, moderni \$40. Matytis su janitoriumi. 1660 South Christiana Ave. arti Ogden Avenue.

MISCELLANEOUS FOR SALE

Ivairūs Pardavimai

TAUTISKOS KAPINĖS, pasiduoda lotas 8 duobų arba 4 pirmo eilės, kur koplyčios, pigiai važiuojant. Kalifornija, Stanley Geležius, 3231 So. Green St.

BUSINESS CHANCES

Pardavimui Bizniai

PARSIDUODA TAVERN pigiai, arba pirmuosi pusininką. Geras biznis, geroje vietoje. 2301 West 21st Street.

REAL ESTATE FOR SALE

Namai—Zemė Pardavimui

3419 LITUANICA AVENUE 2x5 modernas namas, 9 metų amžiaus \$6000.00 terminai, jei pageidaujama. Kreiptis į ofisą. 2554 Wentworth Avenue. Jos. Cacciatore and Company.

TIKRA BARGENAS. Pardavimui 6 kambarių modernas plytinis bungalov, karštu vandeniu šildomas, garažas, 5311 So. Sawyer Ave.

4 KAMBARIŲ MEDINIS bungalov pilnas beismatas, concrete fundamentas ir refrigeratoriai, automatiškas aliejaus šildymas. Diversity ir Austin sekcijs. \$3000.00. SLOHRS, 5946 Belmont Ave. Avenue 5577.

MODERNISKAS KAMPINIS 4x4 kambarių apartamentas, steam apšildomas, refrigeratoriai, rendos \$1800. Kaina \$8000.00. Prieinamos sąlygos.

FIRST STATE MORTGAGE CO. 4752 Fullerton Avenue. Tel. Spaulding 1500.

PEREINAMAS KAMPAS. Tile priešakys, 6 krautuvės ir 11 apartamentų. Garu šildomi. Rendos \$7800. Kaina \$25,000. Liberalus terminai. FIRST STATE MORTGAGE CO. 4752 Fullerton Spaulding 1500.

REAL ESTATE TO EXCHANGE Namai Zemė Mainais

5 FLATŲ MURINIS namas South Side. Noriu mainyti į didesnę arba bungalov. Savininkas negyvena tame name. Tel. Rockwell 6556.

MAINYSIU NAMĄ ir taverną į privatų namą. 4635 So. Wood St.

FARMS FOR SALE

Ukiai Pardavimui

160 AKRAI — pusė mylios iki grindinio, sveiki pastatai, upė per ganyklas—tikrai \$7.00 už akrą. Terminai. HANSON-OSBORN, Hart, Michigan.

Sutiktuvės Lincoln Brigados Nariams

Dėkos dienos išvakarėse, lapkričio 23 d., Midland viešbutyje yra rengiamos šaunios sutiktuvės Lincoln brigados nariams, kurie kovojo Ispanijos lojalistų pusėje ir dabar grįžo į Ameriką.

Svaigalai Kalti

Joseph Kadlecak, 27 metų amžiaus vyras, vėl pakartojo savo prisipažinimą, kad jis nužudęs Ella Pehrson budamas visiškai girtas.

Merginos nuogas kunas buvo surastas ketvirtadienį trobesyje, kuris yra adresu 2017 Warren blvd.

FURNITURE-FIXTURE FOR SALE

Rakandai ir Įtaisai Pardavimui

IŠPARDUODAME BARŲ FIKČERIUS 1938, visokio didžio su Coil Baksais ir shkomo. Taipgi šturų fikčerių del bile kurio biznio įskaitant svarstyklės, registerius ir ico bakslus. Cash arba ant išmokėjimo. Pamatykite mus pirm negu pirsksite kitur.

S. E. SOSTHEIM & SONS

1915 SO. STATE STREET

CALumet 5269.

DĖL UŽTIKRINTO Refrigeratorio pataisymo šauk Haymarket 0241.

Mes sutaupsime jums pinigų perdibant refrigeratorius jūsų namams, restaurantams, delikatesų įstaigoms. Didelis pasirinkimas.

REFRIGERATION ENGINEERS & SERVICE CO.

32 So. Jefferson St.

IŠPARDUOSIU visus rakandus iš mūsų krautuvės labai pigiai. Priežastis—persikėlimas į didesnę ir gražesnę krautuvę.

ALEK ALISAUSKAS,

7126 So. Rockwell St.

AUTOS—TRUCKS FOR SALE

Automobilai ir Trokai Pardavimui

ATEIK Į Didžiausį Kokį Chicago Bet Kada Yra Mačiusi

Automobilių Išpardavimą.

Pasirink iš virš 600 šio šalų pulkiausiu automobilių.

Visų išdirbyčių ir modelių tokiomis kainomis, kokių negalima niekur rasti. Kokio markete nešiotum—naujo ar seno karo—mes galime patarnauti gerai — ir su taupyti jums šimtus dolerių.

1938—1937—Buicks—Oldsmobiles—Chevrolets—Fords—Pontiacs—Chryslers—Plymouths—De Sotos—Studebakers—Cadillacs—La Sales—Packards—Dodges—Grahams—Willys—už pigiai kaip \$295.00—kai kurie naujutiškai.

Kiekvienas karas mūsų ekspertų patikrintas—mūsų garantija tam, kad tuoti jums ilgametį patarnavimą.—Taipgi virš 300—1936-1935 ir 1934 karai visų išdirbyčių už pigiai kaip \$85.00.—Mūsų stakas yra Chicago didžiausias. Kodėl laukiti?—kada gali nupirkti gražų veik naują automobilį už taip mažus pinigus.

Kiekvienas karas turi mūsų naujo karo ir dešimties dienų važinavimo bandymo garantijas.

Nereikia jums ir grynų pinigų—mes imsimė jūsų seną karą kaip įmokėjimą—likusią dalį mažais mėnesiais įmokėjimais iki dviejų metų. Nesvarbu kur gyventum, nepraleisk šio didžio išpardavimo.

Mūsų dvi krautuvės yra atdaros kasdien iki 10 P. A. ir visą dieną sekmadienį.

COOK COUNTY FINANCE CO.

1340 W. 63rd Street

prie Loomis.

2828 W. North Ave.

prie California.

BUSINESS SERVICE

Biznio Patarnavimas

Tel. Vysty 4965.

STOGDENGYSTĖ IR BLEKOS DARBAI

35 metal bizny, turi pilną apdraudą už darbus. Leagvys išmokėjimai jei norite.

BRIDGEPORT ROOFING AND SHEET MSE CO.

3216 So. Halsted Street

WATCHMAKER—JEWELER

Laidrodininkas ir Auksakalis.

H. BEGEMAN

BRIGHTON PARKO pirmąjaus CREDIT JEWELER nori laikrodžių, laikrodžių taisyti. Dykai apskaičiavimas—darbas užtikrintas.

4184 Archer Ave.

COAL—WOOD—OIL

Anglys—Malkos—Alėjus

Kainos Numazintos—

ANGLYS

EGG \$6.00

NUT \$6.00

BIG LUMP \$6.00

MINE RUN \$5.75

SCREENINGS \$5.00

PIRKIT DABAR! — SAUKITE

DIENĄ AR NAKTĮ.

PRISTATYMAS MIESTE IR PRIEMIESIOUOSE.

Tel. ARDMORE 6975

Ar ieškot

• PIRKTI

• PARDUOTI

PAGARSINKIT SAVO BARGENUS.

• NAUJIENŲ GARSINIMUS

VISI SKAITO.

• PASAUKIT MUS TUOJAUS

CANAL 8500

Mūsų apgarsbūnų kainos priimanamos. Už pakartojimus duodame gerą nuolaidą.

NET SAVO LOTE NEGALEJO PASILAIOTI

Pasakojimas apie tai, kaip kunigas atsisakė įsileisti į kapines žmogų, kuris turėjo nusipirkti ir įrengti lotą už šešiolika šimtų dolerių.

Savo laiku Spring Valley lietuvių kolonija buvo labai gyva. Ten buvo susispietę tikrai didelis lietuvių burs. Kai kurie jų ten apsigyveno labai seniai: beveik prieš keturiasdešimt metų.

Vienas tos kolonijos lietuvių pionierių buvo Juozas Evoskis. Jis ten išgyveno apie 40 metų. Jau 1903 metais jis turėjo ten įsigijęs namelį, kuris kiek vėliau sudegė. Po to jis pasistatydino sau kitą bazužę.

Per ilgus metus Evoskis vertėsi bizniu. Bet vėsniais laikais jis būtinai likvidavo ir pradžioje dirbti anglies kasyklose.

Kai Evoskis apsigyveno Spring Valley miestelyje, tai lietuvių ten buvo nelabai daug. Bet vėliau jų privažiavo nemažas burs. Evoskis buvo gana veiklus ir energingas žmogus. Be to, ir pusėtinai religiškas. Daugiausia jo pastangomis buvo pradėta organizuoti lietuvių parapija. Jis sudarė komitetą ir liko to komiteto pirmininku išrinktas. Dirbo per keletą metų, kol įsisteigė lietuvių parapija. Ir vėliau, kai reikėjo kapines įsigyti, jis irgi daug pasidarbo. Jis ragino kitus, kad pirktų lotus ir pats nusipirktų lotą septinioms duobėms. Tą lotą kuo puikiausiai ištaisė, aptverdamas jį gražia tvorele. Apskaičiavo, kad visa tai jam atsiėjo apie šešiolika šimtų dolerių.

Štai 1918 m. miršta jo žmona. Jis ją rupestingai palaidoja nupirkame lote.

Bėga metai, mainosi žmonės. Prieš kelis metus Juozas Evoskis pasaulivaizdyje įvyksta didelis pakitėjimas: jis pradeda atšalti nuo katalikų tikybės ir vis labiau krypti į biblistus. Kunigų prabangus gyvenimas ir kai kuriais atvejais jų nelabai kilnus darbai galutinai jį itikina, jog jam nebe pakeliamas eiti su jais. Pagaliau jis visiškai nutraukia ryšius su bažnyčia ir virsta karštas biblistų pasekėjas.

Jo buvusieji draugai ir pažįstami smerkia jį už tai, bet vis dėlto nepaliauja jo gerbė kaip teisingą, gerą ir visada pasiryžusį savo artimui patarnauti žmogų.

Štai lapkričio 13 d. Juozas E-

voskis staiga numiršta. Miršta jis širdies liga. Jo sunus (vienas jų gyvena Chicagoje, o kitas East Chicagoje) ir kiti giminės susirupina laidotuviomis. Kadangi velionis gyvas budamas pasirupino įsigyti sau lotą, tai, aiškus daiktas, jog pas visus giminės buvo ta nuomonė, kad jis ten ir turi būti palaidotas.

Viena velionies giminaitė ir laidotuvių direktorė nueina pas vietos kleboną Albertą Rupšį tuo reikalu pasikalbėti. Kunigas, kaip sakoma, stoja piestu: šventose kapinėse jokiu būdu negalima jo laidoti, nes jis su katalikų bažnyčia nutraukęs visus ryšius. Jam buvo pastebėta, kad su bažnytinėmis apeigomis ir ceremonijomis nereikalaujama laidoti. Viskas kas norima — tai kad būtų leista jį palaidoti jo nupirkame lote. Juk jei velionis tą lotą nusipirko ir turi dokumentus, kad lotas tikrai jam priklauso, tai jis turi teisę ten ir pasilaidoti.

Kunigas visai išsisukinėjęs. Sakęs, jog jis turįs su vyskupu pasitarti. Tas "pasitarimas" trukęs taip ilgai, kad interesantėms nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro tekę išlaukti. Pagaliau kunigas pareiškęs, jog lote Evoskį bus galima laidoti, tačiau jis turįs būti į metalinę dėžę įdėtas (tur but, kad negalėtų iš ten išeiti ir kitus gerus katalikus suklaidinti).

Kunigui buvo paaiškinta, jog metalinei dėžei įsigyti reikia daug pinigų, o tuo tarpu velionis beveik jokio turto nepalikė. Bet tatai nieko negelbėjo: kunigas užsispyrė ir griežtai pareiškė, jog be tokios dėžės velionis galės būti palaidotas tik "už tvoros". Vadinasi, nešventintose kapinėse.

Vienas sunus dar nusiskundė, kad kunigas elgėsi kaip tik su jais. Pagaliau jis visiškai nutraukia ryšius su bažnyčia ir virsta karštas biblistų pasekėjas.

Po to, žinoma, nieko kito nebeliko daryti, kaip tik ieškoti vietos kitose kapinėse. Vienas velionies sunus šių žodžių rasytojai sakė, jog jis būtų kreipęsis į teismą reikalaujamas teisų į tėvo nupirktą lotą, bet pagaliau nusprendęs nekelti skandalo. Juo labiau, kad ir tėvas savo testamentu prašęs, kad su kunigu būtų bandoma geruoju susitaikyti.

Velionis Evoskis liko palaidotas Liberty lietuvių tautiškoje kapinėse. Vietos ir aplinkinių misetelių laikraščiai negalėjo susigaudyti dėl laidojimo vietos, kadangi išėjo atpasakotas nesupratimas su kunigu.

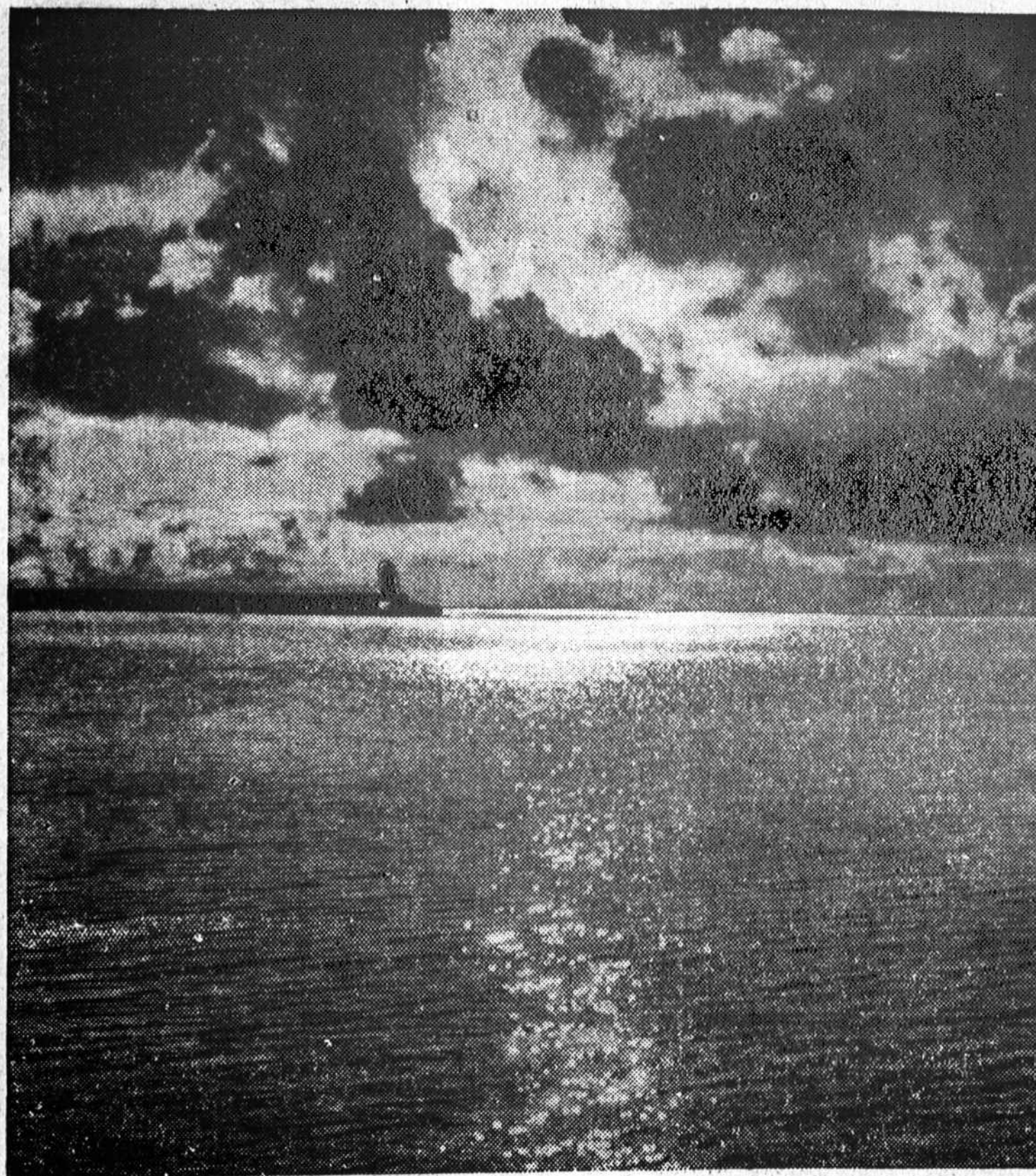
Laidotuvės buvo nepaprastai didelės. Laidotuvių direktorė Baladinskienė nepaprastai rupestingai ir iškilmingai viską prirengė. Taip gražiai priruostų laidotuvių ir dideliuose miestuose mažai tepasitaiko. Žmonių dalyvavo irgi labai daug: suvažiavo iš visų kaimyninių kolonijų. Dalyvavo daug ir katalikų, kurie labai pasipiktino kunigo elgesiu.

Šia proga bus įdomu pastebėti ir tai, kad net kai kurios dalykavos prašė kunigą, kad tasai leistų Evoskį laidoti jo nupirkame lote. Mat, nors bendrai į biblistus jos šnairomis žiūri, bet velionį jos gerbė, nes jis su visais labai gražiai sugyveno. —Rep.

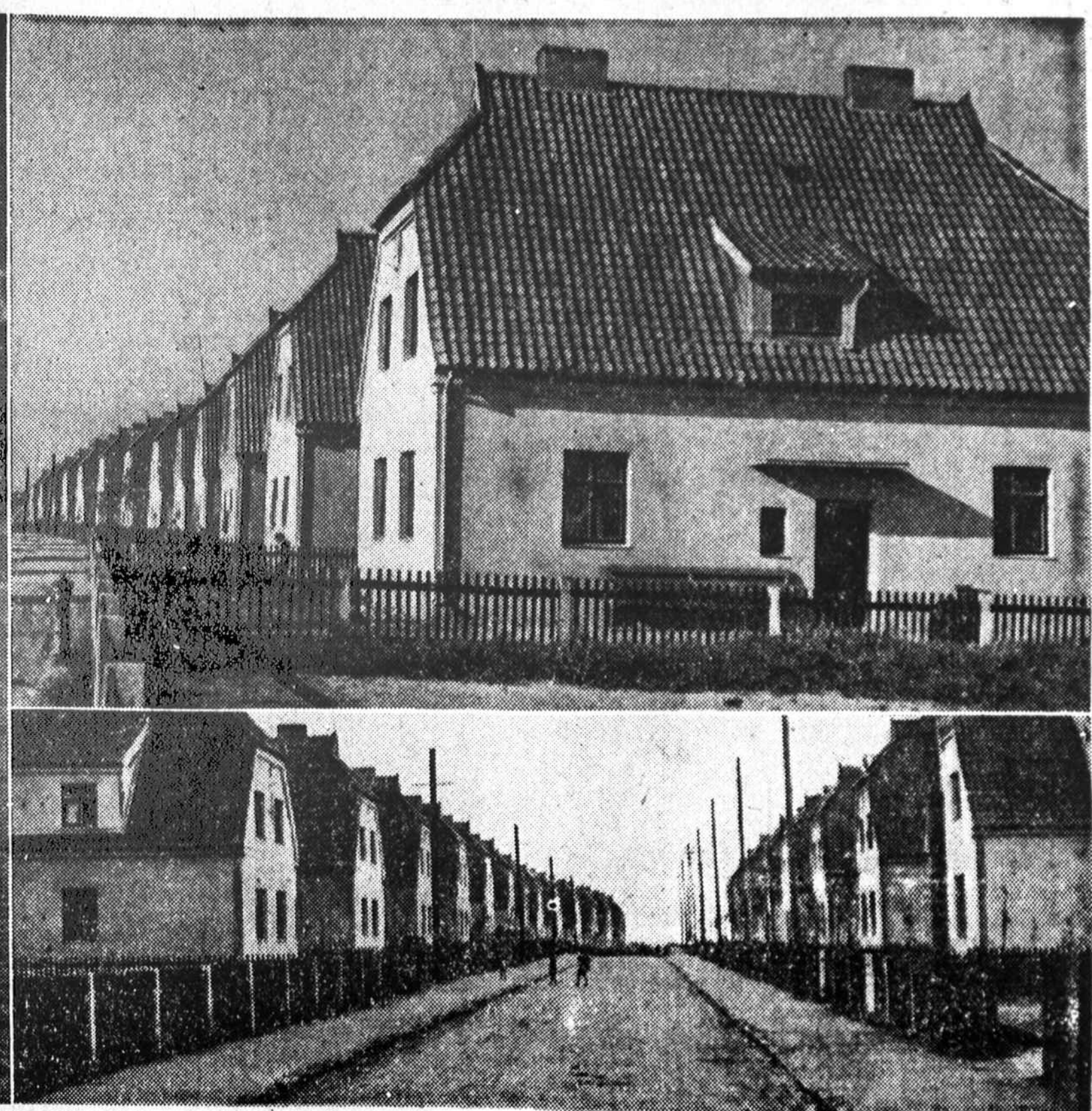
Svety. — Delko tavo šuo visuomet kanda man į koją kai tik pradėdavo valgyti?

Aš šunies visai nekaltinu. Svety. Kodėl?

Na, kaip jį sujaustumė, jei kas iš jūsų bliudo valgytų?

MUSŲ PAJURIO VAIZDAI. — Kairėje, ten kur Baltijos jūra skalauja Lietuvos krantus. Dešinėje modernioji Smeltės statyba. Viršuje, modernųs gyvenamieji nameliai; apačioje, naujojo kvartalo gatvės vaizdas.

RETAS SVEČIAS

Neišsamiąs žinių šaltinis

Antradienio vakare turėsime progą vėl išgirsti įdomią kalbą reto svečio ypatoje Max Brauer'io, kuris šiomis dienomis yra apsistojęs Chicagoje ir duoda eilę prakalbų įvairiose miesto dalyse svarbiausiais šių dienų gyvenimo klausimais. Butent liečiančiais tautinius ekonomiškus, religinius bei politiškus ryšius.

Kalbėtojas keliauja per visą šalį, duodamas paskaitas, prelekcijas bei kalbas lyg koks neišsamiąs žinių šaltinis. Jis yra ypač pageidaujamas svečių kalbėtoju ne tik darbininkų, radikalių, pažangių organizacijų, tenka jam gana dažnai kalbėti ir mokytojų draugijoms, pirklių sąjungoms, studentų klubams, kooperatyvams organizacijoms, įvairiose kolegijose ir net universitetuose. Pasitaiko, kad bėgyje vienos dienos turi po tris kalbas pasakyti.

Praėjusio ketvirtadienio vakare pirmą kartą nekurie lietuvių turėjome progos jį girdėti kalbant specialiai lietuviams apie šių dienų Europos padėtį, hitleriškojo nacizmo dukimą ir galimą mūsų gimtajai šaliai Lietuvos likimą. Jojo kalba gal skyrėsi nuo kitų kalbėtojų tuo, kad jis visame orientuojasi ekonominiams dalykams. Pagal jo išvedžiojimus, ne Hitleris atnešė naujas idėjas Vokietijai, bet ekonominis šalies stovis jas pagimdė, ir Hitleriui, kaip galėjo bet kam kitam, tenka tik tas idėjas išbandyti praktikoje.

Kaip pradžioje minėjau, antradienį vėl turėsime progos išgirsti šį įdomų kalbėtoją, bet jau Chicago lietuvių svetainėje Bridgeporte, Mildos salėje, 3142 So. Halsted St. Pradžią 8 val. vakare.

Šį kartą Max Brauer'io kalbos tema bus apie tolimuosius rytus; milžinišką kinų šalį, kaip ją išnaudoja kitos pasaulio galingos tautos, Japonijos užsimojimą ją kontroliuoti ir kaip tai atsiliepia į kitas šalis. Kalbėtoju asmeniai teko kelių metų gyventi Kinijoje kaip ekonominiams ekspertui prie kinų valdžios ir turėjo progos patirti daug mums žinėdžių dalykų.

Lietuviškai kalbės "Naujienu" redaktorius Dr. P. Grigaitis apie Lietuvą ir Klaipėdą. Rengia Liet. Soc. Sąjungos Centralė kuopa ir Liet. Darbi-

(AČM-NAUJIENŲ FOT.)

OLYMPIA, WASH. — Dr. Kent W. Berry žmona, dėl kurios dabar yra teisiškas pats daktaras. Daktaras yra kaltinamas pagrobimu ir kankinimu Irving Bakerio.

ninkų Draugijos 4 kuopa jungtinai.

Nepamirškite; antradienį, lapkričio 22 d., Mildos svetainėje, 8 val. vakare; įžanga tik 10 centų ypatai.

Norėjo Pagalbos — Liko Užmūstas

Anthony Blome (530 South Lawndale Ave.) netoli Willow Springs ėmė mosikuoti ranka, kad sustotų automobilistai ir suteiktų jam pagalbą. Mat, jo automobilis sugedo ir jis negalėjo toliau važiuoti. Pasitaikė, kad važiuo Hugh Duckmant, kuris nepaisydamas signalo prašvilpė pro šalį. Jo automobilis užgavo Blome'ą ir mirtinai jį sužeidė.

Duckmant liko policijos sulaikytas.

Atida

NAUJIENŲ SKAITYTOJAI

Jei jūsų prenumerata jau pasibaigė arba jeigu norite iš naujo "Naujienu" užsiprenumeruoti, tai prašome TUOJ už laukštį užsimeklėti, nes po LAPKRIČIO 19 dienos extra dovanų — flashlight ir termometrų nebegausite.

NAUJIENOS rengiasi 25 metų Jubilėjaus iškilinėms. Tėmykit pranėsimus, kurie netrukus taps Naujienuose.

Naujienu Adm.

AMŽINA UGNIS

Senovės lietuvių turėdavo daug tikėjimų. Tikėjimai turėdavo daug dievų. Visas jų gyvenimas sukdavosi aplink dievus. Namai, ukiai, karas, meilė ir tt. turėdavo valdančius dievus.

Norėdami turėti gerą laimę, lietuvių sueidavo prie didelio ažuolo prašyti Dievą laimės. Šis ažuolas, miško karalius, budavo didžiausias ir drūčiausias miške.

Pritaisyta prie ažuolo amžina ugnis nuolat degdavo. Ugnį kurendavo septynios vaidilutės. Per daugelį metų ugnis kurenosi. Bet triušis aplink ugnį pasirodė nuobodu. Tos merginos turėjo turėti užsiėmimą. Taipgi jos išmoko, kaip lapeliai, gražiai pašokti.

Ateinančiame Lietuvių Universiteto Klubo metiniame vakare šios septynios vaidilutės pašoks taip, kaip šokdavo 800 metų atgal. Nepamirškite atsilankyti ir pamatyti šį istorišką veikalą. Jis bus statomas Lietuvių Auditorijoje gruodžio 4 dieną, 6:30 val. vak.

A. V. F.

SPORTAS

Vėl risis Martinez

Šiandien White City arenoje vėl risis paskilęs Ignacio Martinez, kuris Chicagoje nė vieno ristinį nėra pralaimėjęs. Jo oponentas bus Jim McMillen, kuris daug kartų buvo arti čempionato laimėjimo.

Abu ristikai yra pasižymėję ir publikos mėgiami, todėl galima tikėtis gana sėkmingų ristyčių.

Bronko Nagurski

Lapkričio 25 d. Coliseum patalpoje risis Bronko Nagurski, paskilęs futbolistas ir ristikas, kuris iki pereinios savaitės buvo laikomas čempionu. Risis jis su George Zaharias iš Colorado valstijos.

Tose pat ristinėse dalyvaus ir keli kiti pasižymėję ristikai.

Pagal laiko dvasią

Dėdė: "Eikš, Pranuk, pažaisim arkliukais!"
Pranukas (nustebęs): "Ar tu, dėdė, nusistatęs prieš motorus?"

MIRĖ N. C. KRUKONIS

Pereitą šeštadienį pasimirė N. C. Krukonis, plačiai žinomas Bridgeporto biznierių, kuris pastaruoju laiku drauge su p. Kiru laikė savo ofisą adresu 3251 S. Halsted St. Velionis Krukonis vertėsi nejudinamo turto pardavinėjimu ir apdraudimu.

Prieš porą savaičių velionis Krukonis buvo rastas savo bute be sąmonės, šviečiamųjų dujų pritrūskintas. Tada jis tuoj liko nugabentas į ligoninę ir atgaivintas. Tačiau tas nelemtas atsitikimas jį buvo pusėtinai nuvarginęs ir nusilpninęs. Bet paskutinėmis dienomis jis jaučėsi visai nebologai. Šeštadienį jis nuvyko pas savo sunų į Brighton Parką. Atrodė visai gerai nusiteikęs. Sakoma, daug kalbėjės apie ateities planus.

Pavalgę visi pietus. Nieko nebuvę galima pastebėti, kad kas nors būtų negerai su velioniu Krukoniui. Kuriam laikui praslinkus po pietų jis įėjo į voninę ir ten staiga sugniužė. Po trumpos valandėlės jis jau buvo negyvas.

Kiek teko patirti, velionis Krukonis turėjo labai aukštą

buvo jo mirties priežastis.

Chicago lietuviams, o ypač Bridgeporto kolonijai, velionis Krukonis buvo gerai žinomas žmogus. Savo laiku, butent, prieš depresiją jis buvo pusėtinai turto užsigyvenęs. Bet vėlesniais laikais jis, kaip ir daugelis kitų, gana skaudžiai nuo depresijos nukentėjo.

Savo nusistatymu velionis Krukonis buvo artimas tautininkams žmogus. Tačiau viena geriausiųjų jo ypatybių buvo ta, kad jis stengėsi visapusiškai vertinti dalykus: jei jis įsitikindavo, kad vienu ar kitu klausimu jis yra klaidingas, tai nebūdavo prie to ir prisipažinti. Šiaip jis buvo gana apsišvietęs ir apsiškaitęs žmogus. Skaitydavo jis visokių laikraščių.

Velionis, rodosi, buvo apie 57 metų amžiaus.

Gera širdis

— Man šiandien atsitiko toks dalykas, kurio aš ir savo pikčiausiam priešiui nelinkėčiau.

— Na, kas per dalykas?

— Aš išlošiau loterijoje.

NAUJIENOS
yra GERIAUSIA
Kaledu Dovana!

T EGUL KALĖDŲ DIEDUKAS užrašo jūsų šeimai ar jūsų draugams NAUJIENAS visiems metams.

Tai bus geriausia dovana iš visų dovanų. Šia dovana jie džiaugsis ne vieną dieną, bet šešias dienas į savaitę per visus metus. Su dovana mes pasiųsime ir Gražų Kalėdų Pasveikinimo kortelę.

NAUJIENOS metams Chicagoje \$8.00
Kitur Suv. Valstijose ir Kanadoje \$5.00

ISPILDYKIT ŠITĄ KUPONĄ ŠIANDIEN.

NAUJIENOS,
1739 So. Halsted St.
Chicago, Ill.

Aš čia prisijunčiu už Naujienu prenumeratą visiems metams. Pradėkit siuntinėti nuo ..... dienos šiuo adresu:

VARDAS .....

ADRESAS .....

Lietuviškos
Kalėdų
pasveikinimo
KORTELES

PO 10 CENTŲ KIEKVIENA

Ziemos vaizdeliai, gėlių buketai su lietuviškom eilėm ir pasveikinimais. Kortelės tinkna privatiems asmenim ir biznieriams.

Parduodam taipgi į vaistinių ir kitas krautuves. Rašykite dėl informacijų.

SU JUSŲ ISPAUSDINTU VARDU—UŽ SPAUDĄ

25 kortelės \$1.25
50 " \$2.00
100 " \$3.00

Prisiųskit money order arba čekį kartu su užsakymu.

NAUJIENOS
1739 S. Halsted St.
CHICAGO, ILLINOIS